

PRIMORSKI DNEVNIK

Postnina plačana v gotovini
Abb. ostale i gruppae

Cena 150 lir

Leto XXXII. Št. 14 (9319)

TRST, sobota, 17. januarja 1976

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdoba« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

NEVARNO ZAVLAČEVANJE REŠEVANJA VLADNE KRIZE

KOMUNISTI OBRAZLOŽILI SINDIKALNI FEDERACIJI DOKUMENT S PREDLOGI O GOSPODARSKI POLITIKI

Voditelji sindikalne federacije so se sestali tudi z vodstvom KD in PRI

RIM, 16. — Pooblaščen predsednik Moro je danes izjavil, da bo nadaljeval posvetovanja za rešitev vladne krize šele prihodnji teden, »ko se bodo vrnilo predstavniki PSI in PSDI z zasedanja socialistične internacionale v Kopenhagnu«. Vladna kriza se torej nevarno zavlačuje, čeprav je bilo v začetku pričakovati, da si bodo vsi prizadevali za čimprejšnjo rešitev. Zdi pa se, da je za sedaj vse običajno na sipni, ker se demokristjani še niso izjavili o včerajšnjih socialističnih zahtevah in predlogih.

Na včerajšnji seji demokristanskega vodstva so samo potrdili Moro solidarnost in zaupanje, obenem pa izrazili željo, da bi čimprej sestavili vladno v okviru »tradicionalne vladne večine«. Isto željo in zaupanje v Moro so izrazili na današnji skupni seji senatne in poslanske skupine KD, katere sta se udeležila tudi Moro in Zaccagnini.

Po nekaterih ugotovitvah sodeč, demokristjani skušajo za vsako ceno zavlati pogajanja s socialisti, da bi lahko od njih zahtevali, naj pustijo predvsem pri zahtevi o sestavi vladne večine, ki naj bi imela podporo komunistične partije ali

Obenem so jim obrazložili obširen dokument o gospodarskih predlogih za čim boljše rešitev gospodarske krize. Predstavniki KPI so delegaciji sindikalne federacije zagotovili, da bodo še naprej zahtevali pri vladi, naj se hitro in odločno zavzame za pomoč industrijskim podjetjem, ki so v veliki krizi in kjer grozi nevarnost, da bodo delavci ostali brez dela.

V uvodu dokumenta je receno, da ni mogoče prepušiti gospodarske rasti izključno tujemu poprašanju, temveč je treba predvsem uveljaviti Italijanske pogoje za gospodarski in socialni napredek. V tej zvezi je treba dati velik poudarek vlogi javne oblasti.

Komunisti izražajo veliko zaskrbljenost zaradi neuresničevanja sprejetih obveznosti vlade in zaradi nezavzajanja ukrepov, ki jih je parlament že odobril. V tej zvezi izražajo zaskrbljenost tudi zaradi visokih izdatkov javne uprave, ki znajo povzročiti inflacijo, obenem pa škodljivo vplivati na plačilno bilanco. Zato, pravijo komunisti, je treba storiti vse za resno in odgovorno upravljanje državnih sredstev v smislu dejanske obnovitve gospodarstva.

Komunisti menijo, da mora javna uprava skrbeti za to, da se zagotovi delavcem zaposlitev. V zadnjih mesecih se je položaj zelo poslabšal in v mnogih tovarnah grozi nevarnost odpustov z dela. Poleg tega je veliko število brezposelnih zlasti na jugu, kjer mladina ne more najti prve zaposlitve. Pri tem je treba tudi upoštevati povratek številnih delavcev iz tujine, kjer nimajo več dela. Vsa ta vprašanja, pravijo komunisti, je treba začeti reševati s takojšnjim posredovanjem pri velikih javnih in zasebnih družbah ter delodajaljskih organizacijah, da se ustavijo napovedani odpusti in da se skupno povišajo položaj v podjetjih. Začeti je treba takoj izvajati kratkoročni načrt za zagotovitev zaposlitve z velikimi javnimi deli v okviru že odobrenih ukrepov in z odobritvijo izrednih ukrepov za mladino, ki išče prvo zaposlitev.

Komunisti zahtevajo, da je treba dati velik pomen tudi razvoju kmetijstva, ki ga je treba povezati z industrijskim razvojem v državi, da se odpravijo velika neravnovesja med mestom in deželo.

Zato ugotavljajo, da je treba sedaj dati zagon predvsem demokraciji v gospodarstvu načrtovanju; treba je ovrednotiti vlogo deželnih uprav.

Komunistična partija predlaga ustanovitve posebnega vladnega odbora in združenj v en sam sklad vseh sredstev, ki jih določajo različni zakoni za pospešitev proizvodnje.

Voditelji sindikalne federacije so se danes pogovarjali tudi z delegacijo krščanske demokracije, ki jo je vodil tajnik Zaccagnini. Na se-

Nenni predlagal odložitve kongresa PSI

RIM, 16. — Na današnji seji osrednjega vodstva socialistične stranke je bil dan predlog, da se odloži vsedrjavni kongres PSI, ki je bil določen za 4. februarja v Rimu. Kot je izjavil član vodstva Mariani, so predlog dali predstavniki stranke Nenni, predsednik vsedrjavnega razsodišča Martuscelli in Mariani.

Nenni je ob tej priložnosti izjavil, da bi bilo potrebno odložiti kongres zaradi vladne krize. Po izjavi Marianija, je tajnik stranke De Martino nasprotoval temu predlogu. Zato so na seji vodstva sklenili, da bodo o tem vprašanju ponovno razpravljali na seji, ki bo prihodnji teden.

Vodstvo PSI se je danes ponovno sestalo na sedežu stranke in nadaljevalo z razpravo o pripravah za kongres, ki bi moral biti od 4. do 8. februarja.

RIM, 16. — Predsednik socialdemokratske stranke senator Saragat se je danes dopoldne sestel s predsednikom Confindustria Agnelliem in z njim govoril o položaju v državi, v zvezi s politično in gospodarsko krizo. Saragat je obrazložil Agnelliu osnovne točke gospodarskih predlogov PSDI za rešitev gospodarske krize.

KLJUB POLICIJSKEMU ZATIRANJU REŽIMA

Pol milijona španskih delavcev stavka za takojšnjo amnestijo

Guardia civil zaprla nad sto sindikalistov - Polemike ob obisku odposlanstva socialistične internacionale v Madridu

Voditelj »comisiones obreras« Marcelino Camacho

MADRID, 16. — Najmanj pol milijona španskih delavcev stavka, tem trenutku in postavlja na prvo mesto svojih zahtev politično amnestijo, sindikalno svobodo in odpravo sistema zamrznenih mezd. Poleg »comisiones obreras« je tudi ilegalni socialistično usmerjeni sindikat USO pozval vse svoje simpatizere, naj se enotno odzovejo pozivom k stavki, sicer bo v Španiji prevladala represija policijskega kova.

Vlada kralja Juana Carlosa je v očitni zagoni in skuša pridobiti na času, medtem ko skuša notranji minister Fraga Iribarne s policijskimi ukrepi zatreti stavkovno gibanje. Tako je »guardia civil« vdrla v sedež neke katoliške organizacije in zaprla najmanj sto sindikalnih aktivistov. Zbrali so se namreč, da bi oblikovali »stavkovni odbor«, ki naj bi vodil stavko v prestolnici in drugih velikih mestih. Odbor je bil enoten in so vanj imenovali tako predstavnike »demokratske junte«, kakor »demokratske platforme«, se pravi koalicije, ki predstavljata celotno špansko protifašistično opozicijo.

Kot rečeno je vlada Juana Carlosa napregla vse svoje energije, da bi prebrodila brez prevelikih pretresov sedanji kritični trenutek in pridobila na času. Tako so »cortes« (nekakšen parlament) sprejele na znanje sklep vlade Ariasa Navarrea, da odloži volitve za eno leto. Komentarji, ki so naklonjeni vladi, skušajo prepričevati ljudi, da pome- ni to prvi »demokratski« ukrep, češ da bi v nasprotnem primeru morali voliti »cortes« sredi marca in bi v tem primeru obveljal stari volilni zakon, ki je omejeval volilno pravico na »državne poglavarje« in na sistem »censusov«. Vladni predlog o enoletni odložitvi parlamentarnih volitev pa naj bi dal Navarrovi vladi možnost, da v tem času spremeni volilni zakon, dopusti oblikovanje »združenj« (mišljeni so nekakšni zadržki strank) in priznanje splošne volilne pravice.

Predstavniki demokratske opozicije o tem še niso izrekli svojega mnenja.

Medtem ko se policija znaša nad sindikalisti in skuša na vse načine zatreti stavkovno gibanje pa vlada sploh ne skuša preprečiti političnih stikov strank s tujino. Na ta način namerava namreč režim Juana Carlosa ustvariti vsaj navidez »strpnosti«. Primer je obisk delegacije socialistične internacionale, ki jo vodi njen tajnik, avstrijski socialdemokrat Janitschek. Ta se je lahko nemoteno sestel s predstavniki stranke PSOE (španska delavska socialistična stranka). Po prvih besedah z voditelji te stranke je Janitschek skical v nekem madridskem hotelu tiskovno konferenco in priznal španski vladi, da »vzbuja optimistična upanja« za bodočo demokracijo razvoja.

Istočasno pa so madridski listi prejeli pismo PSP (ljudske socialistične stranke) Tierna Galvana in socialistične konfederacije, v kateri je nadaljnjih osem strank, ki se imenujejo socialistične, v teh pisnih omjenjenih socialistične stranke obžalujejo, da je socialistična internacionala sklenila javno navezati stike samo z eno izmed socialističnih strank v Španiji, kar dejansko otežka napore za združitve španske socialistične gibanja.

Iz španske prestolnice poročajo tudi, da je baje skupina političnih jetnikov zloglasnega zapora Carabanchel poskusila pobeg. Iz neke celice so baje skupali podzemski rov, usmerjen k velikim cevmi mestne kanalizacije. Pobeg naj bi sodelovali skupno 40 političnih jetnikov, da gre za varnostni ukrep iz bojazni, da bi med ljudskimi manifestacijami, ki se napovedujejo tudi za prihodnje dni (naj omenimo gibanje žensk, ki manifestira pred vladno palačo z zahtevno po amnestiji), ne skušala množica osvoboditi ali izsiliti vsobod te jetnikov.

Zvečer so se sporčili, da je več sto študentov madridske univerze v prizorilo policijske manifestacije in vzklikalo gesla za takojšnjo amnestijo. Študentje so šli na ulice po skupščinah v oratorijih fakultet, kjer so jim o sedanjem političnem položaju spregovorili sindikalisti, člani »comisiones obreras« in ORT (Revolucionarna delavska organizacija).

Na seji varnostnega sveta sta se medtem ostro sprla sovjetski delegat Malik in kitajski delegat Lay Ya-li, ki je Sovjetsko zvezo obtožil, da hlini prijateljstvo do Palestincev, v resnici pa podpira Izrael. Na to ga je Malik trikrat prekinil in Kitajcu odvrnil, da je »zasadih« v hrbet Arabcem s svojimi polemikami. Malik ni štedil v ostrini in Kitajca obtožil, da je Góbbelsov učencec, kar se laži tiče. Lay Ya-li mu je spet odvrnil, da zastopa SZ »hitlerjevska stališča«.

Na seji je spregovoril še predstavnik Anglije, ki se je zavzel za obstoj Izraela in drugih držav na Bliznjem vzhodu v okviru ezjajmčenih in varnih meja. Palestincem, je dodal, pa moramo priznati »narodnostno istovetnost«.

Kairski listi, predvsem »Al Ah-

BOJ DELAVCEV V TOVARNAH V KRIZI

Medministrski odbor razpravljal o ukrepih za zagotovitev dela

Kmalu sestanek med vlado in sindikati

RIM, 16. — Vsedržavna sindikalna federacija CGIL, CISL in UIL sporoča, da bo 20. januarja »dan boja« delavcev vseh tovarni, ki so v težavah in v katerih grozi nevarnost odpustov z dela. Na ta dan bodo priredili skupščine na delovnih mestih, na katere bodo povabili predstavnike političnih strank ter deželnih in krajevnih uprav. Ob koncu tega meseca pa bodo skicali v Rimu skupščino vseh tovarniških svetov prizadetih tovarni.

Na predstevstvu vlade pa je bil danes medministrski sestanek, ki mu je predsedoval Moro, na katerem so proučili položaj v industrijskih podjetjih v krizi. Sestanka so se udeležili predstojnik vlade La Malfa ter ministri Colombo, Andreotti, Visentini, Toros, Bisaglia in Donat Cattin.

Po daljši razpravi so sklenili, da se bosta minister za delo Toros in minister za delo Donat Cattin skupno srečala s sindikati, da skupno po sčajo sporazum o vprašanjih, ki zanimajo industrijska podjetja, v katerih grozi z odpustitvijo z dela. Donat Cattin in Toros bosta predlagala sindikatom nekaj konkretnih rešitev. Po tem sestanku bo Moro ponovno skical medministrski sestanek.

Minister za delo Toros je nocoj obrazložil sklepe današnjega sestanka in dejal, da je med podjetji v krizi mnogo takih, ki so last tujega kapitala. Toros je sporočil, da se sedaj nahajajo v izredno težkem položaju sledeča podjetja: »Ducati Microfarada« v Bologni (2.300 delavcev), »Singer« v Turinu (2.000 delavcev), »Leyland Innocenti« v Milanu (4.500 delavcev), »La Torrington« v Genovi (550 delavcev), »Hangus« v Neaplju (450 delavcev), »Harry's Moda« v Lecceju (1.800 delavcev). Omenjena podjetja so last tujega kapitala. Tem je treba še dodati sledeča italijanska podjetja: »Orsi Mangelli« v Forliju (1.350 delavcev), »Faema« v Milanu (1.350 delavcev), »Landis in Gyr« v Salernu (800 delavcev), »Smalterie Venete« v Bassanu, Chietiju in Milazu (1.900 delavcev).

Delavci milanске tovarne »Leyland Innocenti« so danes uprizorili demonstracijo pred sedežem milanске prefekture in zahtevali takojšnjo posredovanje vlade za rešitev tovarne. Lastniki so zagrozili, da bodo v najkrajšem času odpustili z dela vseh 4.500 delavcev. Prefekt je sprejel delegacijo delavcev in zagotovil, da bo posredoval njihove zahteve rimski vladi.

Gospodarsko sodelovanje med Italijo in Poljsko

VARSAVA, 16. — Tukaj so se danes zaključili dnevni pogovori ministrskega podtajnika za zunanje zadeve Cattanea, v okviru zasedanja mešane italijansko - poljske komisije. Ugotovili so, da obstajajo možnosti za nove pobude na področju gospodarske kooperacije. Te pobude se nanasajo predvsem na področje surovin, kemijske, mehanske in gradbene industrije. Na zasedanju so se dogovorili, da bodo sodelovanje med Poljsko in Italijo usmerili tudi na tretja tržišča, tako da se uskladijo industrijska proizvodnja in delo obeh držav. Med obiskom v Varšavi se je ministrski podtajnik sestel s poljskim zunanjim

Pogovorov v okviru reševanja vladne krize se aktivno udeležuje tudi sindikalna federacija CGIL, CISL in UIL. Llama, Storti in Vanni (na sliki) so se včeraj skupno z ostalimi sindikalnimi voditelji sestali z vodstvom KPI, KD in PRI.

DANES

vprašani. Njihov dokument vsebuje tudi predloge za srednjeročno gospodarsko politiko. Včeraj so se sestali s sindikalno federacijo tudi demokristjani in republikanci.

V Libanonu se je položaj takozastopil po posegu vojske in letalstva na strani krščanske falange in proti muslimansko-palestinskim silam, da grozi celotnemu področju prava vojna z možnostjo posega Izraela in Sirije. V krogih Arabske lige v zvezi s tem že razmišljajo o »arabskem vr-

hu« in možnosti oblikovanja enotnega arabskega mirovnega korpusa, ki naj bi izsilil premirje v Bejrutu.

V Španiji že nad pol milijona delavcev stavka in zahteva splošno amnestijo ter državljansko svobost. Policija skuša stavkovno gibanje zatreti s silo, kar dokazuje aretacija kakih sto sindikalistov v Madridu, ki so se zbrali za ustanovitev enotnega »stavkovnega odbora«.

V navzočnosti funkcionarjev državne uprave je portugalski notranji minister Manuel Almeida e Costa dal uradno napovedal odprje predvidljivega razdobja v državi, ki se bo zaključilo 25. aprila ob 2. obletnici strmoglavljenja Caetanove diktature.

BEJRUT, 16. — Državljanstva vojna v Libanonu se je ponovno zaostila, ko je nekaj oddelkov letalstva in državnih oboroženih sil sklenilo — po devetih mesecih relativne nevtralnosti — odkrito poseči na strani krščanske falangistične čenice. S tem so se poveljniki letalstva uprli vladnemu predsedniku in obrambnemu ministru Karamemu. Položaj se je tolikanj zaostil, da so se muslimanski voditelji sestali na domu muftija libanonske republike Hasana Khaleda in ga označili kot »odkrit upor proti politični oblasti« ter pozvali vojsko, naj zavrne poskuse razkola, ki bi pomenil začetek razkrajanja libanonske državne enotnosti in suverenosti. Sestanka so se udeležili premier Rašid Karam, predstavnik muslimanske levice Jumbat ter voditelj Scitov Moussa Sadr. Na koncu svoje izjave, ki ni mogel objaviti bejrutskiskega radio, pač pa jo je oddajal »Glas Palestine«, ki ima svoj sedež v sirskega muslimanske voditelja krščanske falangiste, naj evakuirajo zasedeno palestinsko taborišče v Daba-

vehu in se umaknejo iz bližine obkoljenega taborišča Tal Zaatar. Narod pa poziva muslimanski voditelji, naj »edeluje za zaščito palestinskega odpora in enotnost Libanona«.

V Bejrut je na vrat na nos dopotoval tudi načelnik sirskega vojnega štaba general Chehab, ki ga je takoj sprejel predsednik republike Soleiman Frangie, ki pripada krščansko-maronitski skupnosti. Domnevajo, da bo general Chehab skical prepričati Frangieja, naj ponovno posreduje za »novo premirje med sprtimi silami, sicer bo Sirijska prisiljena poseči v vojno, ki je v prvi vrsti naperjena proti prisotnosti Palestincev na libanonskih tleh ob meji z Izraelom.

Prav vprašanje razkrajanja libanonske državnosti je glavna skrb drugih arabskih dežel. Egiptovski tisk piše, da bi se moral tajnik Arabske lige Mahmud Riad podati v Libanon in ostati tam toliko časa, dokler ne bo doseženo premirje. V nasprotnem primeru, se pravi brez posega vseh arabskih držav, se udeleževanje Libanon razklati na več delov, kar bi nujno privedlo do izraskeskega vzhoda v južnem Libanonu, sirskega aneksije muslimanskih področij in tak zaplet, ki bi utegnil pomeniti izbruh nove vojne na Bliznjem vzhodu. Vse to pa v trenutku, ko v varnostnem svetu OZN mrlično iščejo formulacijo, ki naj Palestincem zagotovi njihove narodne pravice. Bliznjemu vzhodu pa zagotovi možnosti za mirno rešitev glavnih perečih problemov.

Predidmo h kroniki dneva, ki je nujno razdrobljena in nepopolna, tudi zaradi objektivnega položaja dopisnikov tujih agencij v državi. Radijske in telefonske zveze s tujino so v glavnem prekinjene, častnikarjem pa je skoraj nemogoče slediti dogajanju v državi, saj so v glavnem zaprti v nekaj hotelih in zbirajo informacije s poslušanjem radijskih oddaj iz Bejruta in Damaska.

Dnevna poročila se začnajo z vestjo, ki jo je objavila palestinska agencija »Wafa«, da so palestinske oborožene enote skupaj z naprednimi muslimanskimi oddelki vdrl v mesto Damour, kjer živi nad 40 tisoč kristjanov in velja za glavno oporo falangističnega pokrovetelja, sicer pa notranjega ministra Chamouna. Vneli so se politični boji. Tedaj pa naj bi Chamoun ali morda tudi poveljniki letalstva in vojaškega štaba general Hanna odredil, naj se kolona oklepnih vozil odpravi v smeri Damourja. Časnikarji trdijo, da so kolono videli, kako se je pomikala po glavni cesti Bejrut - Damour. Po radijskih poročilih se je nato izvedelo, da so palestinski in drugi muslimanski oddelki začeli obstreljevati s topniškimi salvami oklepno vojaško kolono in ji tako preprečili, da bi se vplela v polnične boje v tem mestu. Tedaj naj bi dozoril upor letalstva. Premier Rašid Karam naj bi telefoniral generalu Hammu in mu prepovedal, da bi vojaški oddelki, ki so devet mesecev državljanstvo vojne stali ob strani, posegli v spopade, vendar to telefonsko opozorilo, oziroma ukaz, ni zaleglo. Letalsko poveljstvo je ukazalo zapreti mednarodno bejrutsko letališče. To se je zgodilo približno opoldne. Tedaj so opazili, da letalske preletavajo vojaški lovci in helikopteri. Spuščali so se nad gričevje nad Damourom in streljali rakete v palestinske oddelke ter taborišča. S palestinskih položajev so od-

govorili z raketnimi izstrelki sovjetske izdelave (verjetno SAM-7). Po nekaterih vesteh naj bi Palestincem uspelo sestreliti eno letalo in en helikopter.

Boji so se po posegu letalstva še zaostili. Komentarji menijo, da skuša krščanska desnica s tem posegom in z obkoljevanjem palestinskih taborišč onemogočiti napovedana pogajanja med libanonskim predsednikom Frangiejem in sirskega predsednika Assadom.

Poseg letalstva lahko tolažimo tudi kot poskus falangističnega državnega letalstva, ki se proti večeru lovka skušala napasti rezidenco libanonskega muftija, v kraju Aramoun, kjer so se sestali s predsednikom vlade Karamajem

muslimanski in palestinski voditelji. Proti večeru se je položaj še bolj zaostil. Bagdadski radio poroča, da je naprednim muslimanom in Palestincem uspelo razbiti oklepno kolono, ki se je pomikala proti Damourju. Medtem pa so se vneli stridi spopadi med oddelki libanonske redne vojske in združenimi muslimansko-palestinskimi oddelki v obalni južni pokrajini Khaled.

Sprito take zaostitve državljanske vojne v Libanonu predlaga kairski list »Al Ahbar«, naj bi Arabska liga ustanovila »mirovno silo« in jo poslala v Libanon. V tej »mirovni sili« naj bi bile vojaške enote vseh arabskih držav z izjemo tistih, ki so na kakršenkoli način vpletene v libanonsko državljansko vojno.

VEST IZ AMERIŠKIH DIPLOMATSKIH KROGOV

Tajno srečanje Husein - Rabin?

Ostro prekanje v VS OZN med kitajskim in sovjetskim delegatom

NEW YORK, 16. — V ameriških diplomatskih krogih so razširili vest, da sta se na bregovih Jordana srečala na tajnem sestanku izraelski premier Izak Rabin in jordanski kralj Husajn. Tema srečanja naj bi bila vprašanja možnega sporazumevanja med Izraelom in Jordanijo, da bi propadla palestinska diplomatska akcija v združenih narodih.

Komentarji so prepričani, da si skuša na ta način ameriško zunanje ministrstvo, ki naj bi botrovalo srečanju, zagotoviti nadaljnje možnosti posredovanja v bližnjemvzhodnem sporu, če bi jim uspelo pred tem poraziti prizadevanja »radikalnega« dela arabskega sveta. V takem primeru bi »zmerne« arabske sile lahko računale na večjo ameriško naklonjenost, Izrael pa bi bil pripravljen začeti pogajanja o Cisjordaniji. Znano je, da je Rabin že povedal, da bi sprejel v jordanski delegaciji tudi palestinske delegate, če bi jih Husajn priznal. Seveda je prav tako znano Husseinovo sovraštvo do Palestincev.

Kairski listi, predvsem »Al Ah-

ram«, poročajo medtem, da je sovjetski zunanji minister Andrej Gromiko pisal egiptovskemu kolegu Izmailu Fahmiju pismo, v katerem mu priporoča, naj bodo Arabci v OZN »previđni« in naj ne skušajo izločiti prizadevanja za uresničitev starih resolucij OZN, ki zahtevajo, naj Izrael zapusti zasedena ozemlja.

Na seji varnostnega sveta sta se medtem ostro sprla sovjetski delegat Malik in kitajski delegat Lay Ya-li, ki je Sovjetsko zvezo obtožil, da hlini prijateljstvo do Palestincev, v resnici pa podpira Izrael. Na to ga je Malik trikrat prekinil in Kitajcu odvrnil, da je »zasadih« v hrbet Arabcem s svojimi polemikami. Malik ni štedil v ostrini in Kitajca obtožil, da je Góbbelsov učencec, kar se laži tiče. Lay Ya-li mu je spet odvrnil, da zastopa SZ »hitlerjevska stališča«.

Na seji je spregovoril še predstavnik Anglije, ki se je zavzel za obstoj Izraela in drugih držav na Bliznjem vzhodu v okviru ezjajmčenih in varnih meja. Palestincem, je dodal, pa moramo priznati »narodnostno istovetnost«.

Prebitek v francoski zunanji trgovini

PARIZ, 16. — Tukaj so sporočili, da je bil lanskoletni obračun zunanje trgovine aktiven za 5 673 milijonov frankov. Francija se je torej leta 1975 dobro izkopal iz gospodarskega težav, ki jo so pestile v letu 1974 kot vso ostalo zahodno Evropo. Pred dvema letoma je francoska zunanja trgovina zabeležila 16 044 milijonov frankov primanjkljaja. Minister za zunanjo trgovino je izjavil, da je treba ugodno zunanjetrgovinsko bilanco pripisati dobremu gospodarjenju, zlasti pa še zmanjšanju uvoza in velikemu povečanju izvoza.

Umrli je časnika Virgilio Lilli

RIM, 16. — Predsednik vsedrjavnega sveta časnikaške zbornice Virgilio Lilli je danes popoldne umrl v bolnišnici v Zürichu. Zbolel je preteklo jesen in se je danes njegovo zdravstveno stanje stalno slabšalo. Virgilio Lilli zapušta ženo in dve hčerki. Njegove posmrtno stanke bodo pripeljali v Rim, kjer jih bodo pokopali v sredo.

Vest o smrti predsednika vsedrjavnega sveta časnikaške zbornice je hudo prizadela italijansko časniškarsko družino.

JUTRI DOPOLDNE V RIŽARNI

Udeležimo se pomembne svečanosti in počastimo spomin padlih za svobodo

Poziv občine, partizanskega združenja VZPI-ANPI, Zdrženja bivših internirancev ANED in antifašističnega odbora

V Rižarni, edinemu nacističnemu taborišču v Italiji, bo jutri dopoldne zelo pomembna in resna svečanost, s katero se zaključujejo proslave 30. obletnice osvoboditve. Ob udeležbi najvišjih predstavnikov vojaških in civilnih oblasti ter odporiških združenj, svojcev padlih, bivših borcev in aktivistov, zastopnikov strank in demokratičnih organizacij, bodo prenesli in položili v večnem počitku pepel in ožgane kosti, posmrtno ostanke žrtve Rižarne. Počastili bomo njihov spomin in se spomnili vseh, ki so v boju proti fašizmu in nacizmu žrtvovali za svobodo svoje življenje.

Rižarno bodo jutri odprli ob 10. uri, da se bo občinstvo lahko poklonilo mučnikom Rižarne. V priloženem prostoru na notranjem dvorišču, naprej od celice, bodo namreč izpostavljene žare, v katerih je shranjen pepel z ostanke ožganih kosti. Kdor bo želel, bo lahko tu položil šopek cvetja, medtem, ko bodo venice polagali potem, ko bodo žare položili v nišo, blizu kraja, kjer je stal krematorij.

Ob 11. uri bo enajst vojakov, predstavnikov raznih redov italijanske vojske, preneslo žare pred nišo. Sledi bodo verski obredi, ki jih bodo opravili katoliški, pravoslavni in judovski duhovniki. Četa vojakov bo izkazala čast žrtvam, ko bodo nišo pokrili s cementno ploščo s preprostim, kratkim in srhljivim napisom: »Pepel žrtve«.

Po kratkem nagovoru župana Spacinića bo v slovenskih spregovorih Albin Bubić, nato sen. Gianfranco Maris, podpredsednik vesrednjega združenja internirancev ANED ter posl. Paolo Emilio Taviani, predsednik vesrednjega združenja CVL.

Tržaška občinska uprava, ki organizira svečanost, ni razpela posebnih vabil, vabi pa vse demokratične in borbene organizacije, društva in ustanove stranke, vse demokratično prebivalstvo, zlasti pa svojce, žrtve in padlih ter bivše borce, da se udeležijo svečanosti.

Vesrednje združenje partizanov ANPI vabi partizane in aktiviste, da se udeležijo te zelo pomembne manifestacije. Prav tako vabi k števil-

ni udeležbi preživele politične internirance ter svoje padlih v koncentracijskih taboriščih in v Rižarni. Vesrednje združenje bivših internirancev ANED. Enotni antifašistični odbor poziva vse antifašiste, zlasti mladino, naj se udeležijo komemoracije, ki ima posebno važnost, ker spada v okvir proslav 30. obletnice osvoboditve in odpravnosti, še bolj pa zaradi tega, ker ima enotna antifašistična pobuda poseben pomen v današnjem času, ko se nadaljujejo fašistični napadi in so se bolj potrebni strnjeno ter budnost vseh sil in

enotna akcija za zaščito demokratičnih pridobitev, za izvajanje ustave in uveljavitev demokracije.

Jutri, torej, v Rižarno, da počastimo spomin padlih in potrdimo zvestobo idealom osvobodilnega boja.

● Finančna intendenca obvešča, da so bile v okviru nagradnega natečaja »Isola pedonale« izrebrane naslednje vstopnice: prva nagrada vstopnica serije S števil 1349; druga nagrada serije M števil 8577; tretja nagrada serije L števil 0422.

TRI DNI PRED SEJO OBČINSKEGA SVETA

Socialisti obtožujejo demokristjane da zavlačujejo z reševanjem krize

KD mora pred sestankom občinskega sveta odgovoriti na predloge PSI - Socialdemokrati se zavzemajo za tristranski občinski odbor

Čez tri dni se bo sestal tržaški občinski svet, da bi izvolil novega župana in novi odbor, toda za sedaj ni se nobenih znakov, da bi lahko že v torkle rešili krizo, ki je nastala 12. novembra z odstopom Spaciničevega odbora. Da so pogajanja za rešitev krize v popolnem zastoj, oziroma da jih sploh ni, dokazuje včerajšnji notni pokrajinski tajništva PSI in komisarija tržaške federacije PSDI Nicolazzija.

Socialistično tajništvo obžaluje, da ni KD več kot dva meseca po odprtju krize formuliralo tehničnih predlogov, da bi dali mestu demokratično in učinkovito pravo. Socialisti znova pozivajo demokristjane, naj si prizadevajo doseči z drugimi silami ustavne loka programski dogovor, ker bi to bila v sedanjem položaju v občinskem svetu edina možna rešitev. Potrebno pa je, da KD nemudoma izbere, kajti druge stranke, družbene sile in celotno prebival-

stvo imajo pravico, da poznajo in ocenijo uradne predloge kršćanske demokracije pred 20. jan., ko se bo sestal občinski svet. Ko bi ta datum šel mimo, ne da bi KD zavzela stališča o ključnih vprašanjih krize, bi to po mnenju socializmov pomenilo, da se ta stranka izkima svojih odgovornosti ter da mirno dovoli, da se gozpodarski in upravni položaj mesta nadalje slabša, ne da bi bila občina sposobna učinkovito poseti.

PSI ponavlja svoje osnovne politične teze, po katerih je leva sredina mrtva in je treba zato odpraviti vsakršno diskriminacijo proti komuni, istočasno pa poudarja, da bi bila pripravljena omogočiti sestavo enobornega odbora. Toda KD mora do 20. januarja nuditi točne odgovore na socialistične predloge glede rešitve krize: ko bi tega ne storila, bi socialisti to ocenili kot zavlačevalni maneuver, ali kot dejanski zavrnitev predlogov, kar pa bi neizogibno privedlo do razbitja med PSI in KD. Kršćanska demokracija pa bi na ta način morala prevzeti nase odgovornost zaradi neizbežnega razpusta občinskega sveta in sklicanje predčasnih občinskih volitev.

Po daljšem molku se je včeraj oglašil k besedi, kot smo omenili, tudi komisar tržaške socialdemokratske federacije posl. Nicolazzi z javno, ki potrjuje, da niti med KD in PSDI ni soglasja glede načina reševanja krize občinske uprave. Nicolazzi namreč obžaluje, da »tri mesece po odprtju krize še vedno manjka kakršnakoli demokratična alternativna rešitev«, poleg tega pa se izreka tudi proti prehodnim ali enobornim rešitvam. Po njegovem je treba »okrepiti vezi med se vedno soglasnimi in solidarnimi demokratičnimi strankami« (pri čemer verjetno misli na KD, PSDI in PSI), ter »če čimprej lotiti odprtega sočaranja o programih z drugimi demokracijskimi političnimi silami in s sindikati«. Nicolazzi tudi predlaga, naj bi sedanji občinski program spremenili ob upoštevanju predlogov gozpodarskega in socialnega značaja, ki jih vsebuje dokument federacije CGIL, CISL in UIL iz lanskega oktobra.

KD ustanavlja komisijo za probleme manjšine

Tržaška kršćanska demokracija bo v kratkem ustanovila komisijo za vprašanja slovenske manjšine. Napoved je dal pokrajinski tajnik Rinaldi ob zaključku pokrajinske »odprte« konference KD, ki je bila v prejšnjih dneh v Rossettijskem gledališču. V duhu »Zaccagninijeve linije« bodo v komisiji tudi nečlani KD ter »izvedenci večine in manjšine«. Delo komisije bosta koordinirala časniki Roberto Mayer Grego, ki v stranki odgovarja za probleme slovenske manjšine, in Slovenec Jurij Slama. Naloga komisije bo »razpravljati o raznih instrumentalnih notranjih značajih, ki jih bo morala italijanska država uresničiti po ratifikaciji pogodbe iz Osimia z Jugoslavijo«.

V krogih tržaške KD so medtem ocenili kot posebno pomembno dejstvo, da je na nedavni »odprti konferenci« neki predstavnik stranke govoril v slovenski. Nekaj takega se je namreč prvič zgodilo na uradni skupščini stranke relativne večine in tudi to naj bi bil — kot menijo v tržaški KD — »pozitiven simptom iskrene volje odpiranja do pravic in potreb manjšine«.

● Zaradi nujne zadržanosti režiserjev Guicciardinija in Missirolia po svetovanju ob okrogli misli o Schnitzlerju in Kafki, ki je bilo napovedano za danes popoldne v Rossettijah, odpade. Ravnateljstvo Teatro Stabile prosi za razumevanje in zagotavlja, da bo po možnosti priredilo posvet kdaj pojeze.

● Tržaška pokrajina je razpisala natečaj za mesto knjigovodje. Interesenti bodo dobili vse potrebne podatke na uradu za osebe tržaške pokrajine, Ul. Geppa 21.

Deželni svetovalec Štoka je svoj poseg osredotočil na problem, ki jih odpirajo sporazumi v Osimu, in poudarila, da bi morale z ratifikacijo sporazuma odpasti nesprejemljive diskriminacije v škodo Slovencev gorjske in predvsem videmske pokrajine.

Naj omenimo tudi, da so nekateri pravniki, ki so posegli v razpravo (Udina, Camber, Severi) skušali dokazovati, da mora biti vprašanje manjšin v izključni kompetenci Rima. Se najbolj svojevstrano tezo je zagovarjal prof. Camber, po katerem ni mogoče priznati Slovencev pravice, da bi se na sodiščih izražali v materinskih, ker bi to še podaljšalo trajanje procesov ter bi torej zaostri krizo pravosodja.

Diskutant je na kratko odgovoril prof. Bartole, po posegu predsednika pokrajine Zanettija pa je

Biologi s tržaške univerze obiskali inštitut »J. Stefan« v Ljubljani

Na inštitutu Jože Stefan v Ljubljani je bilo 8. in 9. t.m. srečanje med biologi tržaške univerze in univerz iz Jugoslavije; na srečanju so zastopali tržaško univerzo raziskovalci zavodov za splošno zoologijo, fiziologijo, mikrobiologijo in splošno patologijo. Jugoslovanske znanstvenike so zastopali profesorji ljubljanske in zagrebške univerze ter strokovnjaki, zaposleni pri inštitutu Stefan.

To je že tretje podobno srečanje; prvič so se tržaški in jugoslovanski biologi srečali leta 1972 na inštitutu za biološko kemijo na inštitutu R. Boškovića v Zagrebu. Namen teh sestankov je izmenjava izkušenj in informacij med znanstveniki obeh držav. Prihodnje leto bo srečanje ponovno v Trstu, udeležili se ga bodo predvidoma znanstveniki z vseh jugoslovanskih univerz.

● Solistična zasedba je bila dovolj izenačena, čeprav od nje najbrž ni bilo mogoče pričakovati stilistično povsem čiste wagnerjanske interpretacije. Vendar je treba poudariti zlasti sopranistko Mario Chiaro v vlogi Elze in mezosopranistko Bianco Bernini v vlogi Ortrude, med moškimi vlogami pa zlasti basista Lorenza Giamini v vlogi Enrica, baritonista Silvana Carrolija v vlogi Federica. Zal je po drugem dejanju (delno pa tudi še na koncu drugega) protagonisti tenoristu Giuseppeu Giaminiju odvoval glas, kar je z odra opravičil umetniški vodja gledališča R. de Banfield. Kljub hudi indispoziciji je pevec zgolj zato, da predstave ne bi prekinili, nastopil tudi v tretjem dejanju in z veliko poštovanostjo in nemajhnim naporom odpel svojo vlogo, za kar je požel topel aplavz občinstva. Sicer pa je do nastopa indispozicije pel lepo, čeprav mu je

Italija-Čile poziva k bojkotu ladje »Lago Lamquione«

Tržaška sekcija združenja Italija-Čile je v teh dneh pozvala pristanišče delavce, naj bojkotirajo ladjo »Lago Lamquione«, ki bo v prihodnjih dneh pristala v našem pristanišču. V svojem pozivu združenje Italija-Čile opozarja, da je Pinochetov režim čedalje bolj oddaljen od vprašanih, ki zadevajo čilsko prebivalstvo, vojaška junta pa se šibi zaradi stalnega odporstva demokratičnega prebivalstva. V tem ozračju bodo skušali fašisti v prihodnjih dneh obsoditi Corvalana in tovarše, ki se v Čilu borijo za svobodo. Združenje Italija-Čile končno poziva Tržčane, naj podprejo čilsko odprnrostvo.

ODBORNIK COCIANNI V BELJAKU

Prizadevanja za izboljšanje blagovnega prometa z Avstrijo

V prihodnjih dneh bodo odprli postajališče ob meji - Poslovanje carinarne bodo uskladili

Deželni odbornik za promet Cocianni se je včeraj sestal v Beljaku z ministrstvom za promet koroske dežele Fröhbaumerjem, s katerim sta vzel v pretres vprašanje blagovnega prometa po cesti med Avstrijo in našo deželo.

Na sestanku so se dogovorili o sestavi študijske skupine, ki bo obravnavala ta vprašanja na posebni seji, ki bo v našem mestu 12. februarja. Druga delovna skupina pa bo obravnavala vprašanje uskladi v poslovanju med italijanskimi in avstrijskimi cariniki. Da bi izboljšali carinsko službo na meji, so o srednji organi v Rimu dovolili carinikom, zaposlenim na meji z Avstrijo, da od 1. januarja letos dalje

SINOČI V GLEDALIŠČU VERDI

Premiera »Lohengrina«

Zanesljivo glasbeno vodstvo dirigenta Patanēja in zborovodje Riccitellija - Skrbna režija in lepe scene - Solidni solisti

V gledališču Verdi je bila sinoči premierska predstava Wagnerjeve mladostne romantične opere »Lohengrin«, ki je bila na tržaškem odru poslednjič pred enajstimi leti. Uprizorjena je bila italijanska ritmična verzija Salvatora Marchesija de C. in tudi izvajalci so bili izključno Italijani z izjemo režiserja Karla Heniza Krahla.

Glasbeno vodstvo je bilo zaupano dirigentu Giuseppeu Patanēju, ki je edini italijanski dirigent, ki se je posvetil Wagnerjevimi operam. Njegov delež je bil nedvomno izredno pomemben, saj je orkester zelo dober opravil svojo nalogo in tudi sicer je bila predstava v glasbenem smislu skrbno pripravljena. Isto pa je treba povedati tudi za zborovodja Gaetana Riccitellija, ki je zbor izredno skrbno in dovolj natančno uveljavljal. Svoj delež je k predstavi prispevala tudi lepa, kar monumentalna scena, in sedva režija, ki je povedala za ustrezno odsko razgibanost in ki je dobro rešila zlasti množične prizore.

Solistična zasedba je bila dovolj izenačena, čeprav od nje najbrž ni bilo mogoče pričakovati stilistično povsem čiste wagnerjanske interpretacije. Vendar je treba poudariti zlasti sopranistko Mario Chiaro v vlogi Elze in mezosopranistko Bianco Bernini v vlogi Ortrude, med moškimi vlogami pa zlasti basista Lorenza Giamini v vlogi Enrica, baritonista Silvana Carrolija v vlogi Federica. Zal je po drugem dejanju (delno pa tudi še na koncu drugega) protagonisti tenoristu Giuseppeu Giaminiju odvoval glas, kar je z odra opravičil umetniški vodja gledališča R. de Banfield. Kljub hudi indispoziciji je pevec zgolj zato, da predstave ne bi prekinili, nastopil tudi v tretjem dejanju in z veliko poštovanostjo in nemajhnim naporom odpel svojo vlogo, za kar je požel topel aplavz občinstva. Sicer pa je do nastopa indispozicije pel lepo, čeprav mu je

manjkalo več wagnerjanske glasovne sile.

V celoti pa je bila predstava na solidni ravni.

SINOČI NA OPCINAH

Prodoren uspeh Vorančevih »Samorastnikov«

Sinoči je bila v openskem prostnem društvu, v izvedbi dramske skupine PD Tabor, premiera, delo Prezhihovega Vorana, »Samorastniki«. Čeprav je delo za amaterji oder zelo zahtevno, moramo reči, da je človek lahko ostal presenečen pred občutno uprizoritvijo, ki so nam jo nudili sorazmerno zelo mladi igralci. Uprizoritev je razdeljena na dvanajst ločenih prizorov, ki sestavljajo nam dajejo harmonično celoto zgodbe, ki nam izpoveduje in riše uboštvo in ljubezen nekdanjih dni. Prisotni so na koncu z navdušenim aplavzom obdarili igralce in mladega režiserja Marka Sosića.

DREVI V PALAČI COSTANZI

Odprte fotografske razstave o Karniji

V občinski umetnostni dvorani v palači Costanzi bodo drevi ob 18. uri odprli fotografsko razstavo Giovannija Edoarda Nogara o Karniji. Nogaro bo razstavljal številne fotografije, ki prikazujejo značilne momente karnijskega življenja. Razstava bo odprta vsak dan od 10. do 13. ure ter od 17. do 20. ure (ob praznikih samo jutro) do 15. februarja. V okviru otvoritve bodo predstavili knjigo »Karnija, zvezek dokumentov za mednarodno razstavo sodobne umetnosti o urbanističnem načrtovanju ter o arhitekturni alpskega predela«, ki jo je pred kratkim izdal muzej Revoltella.

Razstave

V razstavi dvorani »C. Sofianopulo« na Largo Papa Giovanni 6 je odprta osebna razstava slikarja Ciglia Meleja, ki obsega 35 krajin iz dežele in izven nje. Razstava bo odprta do 24. t.m. ob 18. do 20. ure ob delavnih dneh in od 11. do 13. ure ob nedeljah in praznikih.

Danes, 17. januarja, se v prostorih Ljudske knjižnice v Ul. Rosario zaključijo razstave o delu Pier Antonia Quarantotti-Gambinija. Razstavljene so izvirne izdaje knjig Quarantotti-Gambinija, prevodi njegovih del v tuje jezike in dokumentarno gradivo o njegovem življenju.

Danes, 17. januarja, ob 19. uri bo v gostišču Gruden v Šempolaju odprl razstavo svojih del tržaški slikar Jože Cesar.

V umetnostni galeriji Tribbio bodo drevi ob 18. uri odprli razstavo najnovejših del slikarja Giuseppea Ajmoneja.

Včeraj - danes

Danes, SOBOTA, 17. januarja

ANTON

Danes vzhod o 7.41 in zatone ob 16.49 — Dolžina dneva 9.08. — Lu na vzhod o 17.35 in zatone ob 7.23.

Jutri, NEDELJA, 18. januarja

VERA

VERE včeraj: Najvišja temperatura 5.4 stopinje, najnižja 3.2, ob 19. uri 3.4 stopinje, zračni pritisk 1024.5 mb ustaljen, vlaga 53-odst., veter 20 km severovzhodni, nebo jasno, morje valovito, temperatura morja 9.5.

ROUSTVA IN SMRTI

Dne 15. januarja 1976 se je v Trstu rodilo 5 otrok, umrlo pa je 12 oseb.

UMRLI SO: 93-letna Maddalena Ghetti vd. Fasano, 63-letna Ines Magagna por. Tonchella, 76-letni Silvio Pellegrini, 69-letna Maria Rittossa vd. Rittossa, 89-letna Domenica Fragiaco vd. Petrovici, 66-letna Virginia Adamo vd. Iovino, 64-letni Ezio Brandolisio, 80-letni Melchiorre Cok, 49-letni Renato Agenziano, 66-letni Mario Buda, 81-letna Lucia Iaut, 63-letni Mario Zoli.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(Od 13. do 16. ure)

A. Barbo, Trg Garibaldi 4; G. Codina - All'Inge, Ul. Giannaccia 6; Chiari - Crotti, Ul. Tor S. Pietro 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(Od 19.30 do 8.30)

Godina - Patuna, Campo S. Giacomo 1; de Leitenburg, Trg S. Giovanni 5; Al S. Andrea, Trg Venezia 2.

ZRAZAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Notna služba za zavarovance INAM in ENPAS od 22. do 7. ure, tel. števil 732-627.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

TRŽAŠKA KREDITNA BANCA

TRST - ULICA VERDI 2 - TEL. 61-4654

URADNI TEČAJ BANKOVCEV

Ameriški dolar 688.-

Funt sterling 1393.-

Švicarski frank 263.40

Francoski frank 153.-

Nemška marka 263.10

Avstrijski šiling 37.30

Dinar: debeli 35.-

drobni 35.-

MENJALNICA

vseh tujih valut

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - TRST

Kulturni dom

30 LET NEPRETRGANEGA DELOVANJA

GOSTOVANJE MESTNEGA GLEDALIŠČA LJUBLJANSKEGA

Andrej Hieng

IZGUBLJENI SIN

(Melodrama v štirih dejanjih)

Dramaturško sodelov. Bojan Stih

Jezikovno vodstvo Janko Moder

Scena Sveta Jovanovič

Kostumi Mija Jarčeva

Glasba Darjan Božič

Asist. režije Helena Sober-Zajčeva

Režija MILE KORUN

V petek, 23. t.m., ob 20.30 - ABONMA RED A - premierski.

V soboto, 24. t.m., ob 20.30 - ABONMA RED B - prva sobota po premieri.

V nedeljo, 25. t.m., ob 16. uri - ABONMA RED C - prva nedelja po premieri.

V torkle, 20. januarja, ob 20.30 bo v prostorih PD »L. Gruden« sestanek, na katerem bo razprava o predlogih za poimenovanje slovenske osnovne šole v Nabežini.

Vljudno vabljeni starši in vsi vaščani.

Zastopniki staršev v mednarodnem svetu.

Kino

Salezijanski krožek 16.00 »Un prete scomodo«, režija Pino Tosini; 18.00 »Il cinema secondo Bertolucci« Gianni Amelio; 21.00 »Nel cerchio« režija Gianni Minello.

Mignoni 16.00-22.15 »Mean Streets« Domenica in chiesa, lunedì all'inferno« Barvni film. Preprovan mladini pod 14. letom.

La Cappella Underground 19.00-21.30 »A feleida« (I. 1965), režija Leon Hirsman.

Ariston 16.30 »Il fratello«. Barvni film, v glavni vlogi igra Riccardo Cucciolli.

Gratiacelo 16.00 »L'anatra all'arancia«. Igrajo M. Vitti, U. Tognazzi in B. Bouchet. Barvni film.

Fenice 15.00-22.15 »Lo squalo«. Barvni film za vse.

Excelsior 16.00 »La moglie vergine«. Barvni film. Igrata Edwige Fenech in Renzo Montagnani. Preprovan mladini pod 18. letom.

Nazionale 15.00-22.30 »Lo squalo«. Barvni film za vse.

Eden 16.00 »L'infemieria«. Barvni film. Igrata Ursula Andress in Duilio Del Prete. Preprovan mladini pod 18. letom.

Ritz 16.00 »Emanuelle nera«. Igrajo Karin Schubert, A. Infanti in Isabella Marchal. Barvni film. Preprovan mladini pod 18. letom.

Aurora 16.00 »Amici miei«. Barvni film, igrata U. Tognazzi in G. Moschin. Preprovan mladini pod 14. letom.

Capitol 16.00 »L'importante è amare«. Romy Schneider, Preprovan mladini pod 18. letom.

Cristallo 16.30 »Profondo rosso«. Barvni film. Preprovan mladini pod 14. letom.

Moderne 16.30 »Profezia di un delitto«. Barvni film. Igrata Franco Nero in Stefania Sandrelli. Preprovan mladini pod 14. letom.

Filodrammatico 16.30 »Voglie pazzesideri, notti di piaceri«. Barvni film. Preprovan mladini pod 18. letom.

Ideale 16.00 »Esecutore oltre la legge«. Barvni film. Igrata Alain Delon in Mireille Darc.

Impero 16.30 »L'isola sul tetto del mondo«. Barvni film. Sledi barvna risanka »Buon compleanno Pape-rino«.

Vittorio Veneto 16.00 »Fatti di gente per bene«. Barvni film. Igrata G. Giannini in C. Deneuve.

Abbazia 16.00 »Giubbe rosse«. Barvni pustolovski film. Igrata Fabio Testi in Renato Castelli.

Astra 16.30 »La pantera rosa colpisce ancora«. Barvni film. Igrata Peter Sellers in Christopher Plummer.

Radio 16.00-22.00 »Fantozzi«. Barvni zabavni film v katerem igra glavno vlogo Paolo Villaggio.

Volta (Mille) 17.00 »Dieci secondi per fuggire«. Barvni film. Igrata Charles Bronson in Hill Yreland.

LEKARNE V OKOLICI

Boljune: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje: Zgonik: tel. 225-596; Nabežina: tel. 209-121; Seljani: tel. 209-197; Zavljte: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

Prispevki

Z

«Tine Rožanc» spet med nami

Amaterska folklorna skupina «Tine Rožanc», ki že 26 let uspešno deluje v okviru železničarskega kulturno umetniškega društva iz Ljubljane, nas bo danes in jutri, po šestih letih od svojega zadnjega nastopa v Trstu, spet navduševala s svojo spretnostjo in živahnostjo. Drevo v Kulturnem domu in jutri popoldne v nabrežinski občinski telodavnici nam bodo mladi pesniki in plesalke prikazali obširen splet slovenskih ljudskih plesov ter plesov drugih jugoslovanskih narodov. Na sporedu bodo belokranjski plesi s svojimi izrazito lirskimi motivi, poskočni, saljivi in prešerni gorenjski plesi, nato razigrani plesi iz Prekmurja in Slavonije ter Srbije in Makedonije. Današnji in jutrišnji nastop bosta skratka izredna priložnost za ljubitelje našega bogatega ljudskokulturnega bogastva.

5,8 milijarde lir za Pontebesko cesto

Ministrstvo za javna dela je večerjalo s poročilom predsednika Komelija, da je nakazalo 5 milijard in 800 milijonov lir za preureditev Pontebeske ceste na odseku med Vidali Dugno in Ponte del Muru v videmski pokrajini. Ministrstvo je obenem odredilo dražbo za poveritev gradbenih del.

Tržaška občina bo v kratkem razpisala dražbo dela za gradnjo poslopja za osnovno šolo v Ul. Marco Praga v Skednju. Za židarska dela je predvidena vsota 297.061.434 lir. Prošnje za udeležbo na dražbi morajo zainteresirani oddati do 15. januarja v roku 15 dni po objavi razpisa v uradnem vestniku naše države.

TIHOTAPCI CIGARET NA ZATOŽNI KLOPI

Hoteli so podkupiti karabinerje da bi se izognili prijavi sodišču

Dva obtoženca so obsojili na skupno 2 leti in pol zaporu in na 8.710.000 lir globe, dva pa oprostil zaradi pomanjkanja dokazov

Tržaško sodišče (predsednik Visal, I. prisidnica Giacotti in Amodio, državni pravdniki D'Onofrio) je moral na svojem zadnjem zasledanju soditi skupini mladih in dokaj znanih tihotapcev. Dne 9. avgusta 1975 so 26-letni Tržičanin Enrico Ravalico, ter Genovezan, 40-letni Angelo Capanni in 41-letni Mirko Bacinelli s poltovornjakom fiat 238 pretihotapili iz Jugoslavije 320 kilogramov cigaret. Vozilo so ustavili v Ul. Gallo in tam raztovarjali cigarete in jih iz originalnih kartonskih škatel zlagali v druge. Tedaj je prišla mlado obhodnica škedenjskih karabinerjev z načelnikom postaje podčastnikom Scalabriniom na čelu in opazila škatle cigaret. Agenti so se r. blizili avtomobilu, istočasno pa so opazili avto znamke lancia fulvia, ki se je z vso hitrostjo oddaljil. Pri poltovornjaku sta stala Capanni in Ravalico, ki sta najprej zanikala, da tihotapita cigarete, nato pa sta to priznala in ponudila podčastniku Scalabriniu najprej dva petdesetiška, ker pa ni ta sprejel denarja, še več 150 kg cigaret. Scalabrini je bil dal podkupiti in je mladeniča aretirati ter prijaviti sodišču zaradi tihotapstva in poskusa podkupovanja javnega funkcionarja. Kasneje so karabinerji izsledili lancia fulvio, v kateri so našli 90 stekleniček Gerovitala, po krajši preiskavi pa Bacinelli, ki pa je zanikal, da bi bil upravljal ulegli avto. Njegovo pričevanje očitno ni bilo prepričljivo in zato se je znašel na zatožni klopi s Capannijem in v Ravalicom, poleg tega na so prijavitelji sodišču lastnika poltovornjaka Gandusia. Ravalico se je moral med drugim zagovarjati še zaradi kraje dveh avtomobilov.

Zahteve državnega pravdnika so bile tokrat precej hude. Za Ravalica je zahteval 2 leti in pol zaporu, za Capannija 2 leti, za Bacinelli 1 leto, za vse tri pa še globo po 5.160.000 lir. Za Gandusia pa je državni pravdnik zahteval oprostitve zaradi pomanjkanja dokazov. Branilec Gandusia odv. G. Ghezzi je branil popolno oprostitve svojega varovanca, za ostale tri obtožence pa je odv. Flogran zahteval oprostitve za Bacinelli in obsojdo na najnižjo predvideno kazen z olajševalnimi okoliščinami za Crpanija in Ravalica. Sodišče je delno pristalo na teze zagovornikov ter oprstilo Bacinelli in Gandusia zaradi pomanjkanja dokazov in obsojdo Capannija na poldrugo leto zaporu in

5.200.000 lir globe, Ravalica pa na 11 mesecev zaporu, 1 mesec pripora in 3.510.000 lir globe.

Predstavnistvo SGZ na obisku v Ljubljani

V nadaljevanju razvijanja odnosov med SGZ in Poslovnim združenjem obrti, komunale in male in industrije iz Ljubljane je bila večerjajo na obisku v glavnem mestu Slovenije delegacija SGZ, ki jo so sestavljali J. Stavar, K. Grgič in J. Grgič. Obrednik, Mijot in Kosuta. Člani Poslovnega združenja, Berger, Mrše in Fric ter predstavniki v združenju vključenih organizacij so skupno s predstavnikom gospodarske zbornice Plavčkom in Vitezom sprejeli tržaško delegacijo na sedežu na Poljanski cesti. Glavna tema razgovorov je bila razprava o vzpostavitvi poslovnih odnosov in vključitvi v sejem Alpe-Adria, ter maloobsejni promet. Iz razgovorov so izšlo številne misli in predlogi za konkretno sodelovanje in stike, kar bo služilo pri nadaljnji poglobitvi odnosov. Gostitelji in tržaška delegacija so nato odšli v tovarno «Zmaga», kjer so se razgovori nadaljevali, ter zaključili pri skupnem kosilu.

Sklenjen je bil tako še en člen za tesnejše sodelovanje med dvema precej sorodnima organizacijama, ki bi lahko v doglednem času prineslo do vzpodbudnih rezultatov. O vsebini razgovorov in zaključkih bodo člani delegacije v kratkem seznanili tako člane zunanjetrgovinske sekcije, kot tudi tiste obrtnike, ki bi lahko razvili izmenjavo s podjetji iz sosednje republike.

Objava prednostne lestvice za dodelitev ljudskih stanovanj

Avtonomna ustanova za ljudska stanovanja v tržaški pokrajini je objavila začasno prednostno lestvico natečaja za dodelitev 250 stanovanj, ki so še v gradnji in za katere pride v postev deželni prispevek. Stanovanja gradijo pri Magdaleni. Lestvico si vsako lahko ogleda na občinski oglasni deski ali pa na tajništvu ustanove v Ul. Ghirlandaia 43.

V PRIREDBI PD «SLOVENE» IN KROŽKA «KREKOV DOM»

V Borštu obhajajo danes vaški praznik sv. Antona

Nastop pevskega zbora, mladinske godbe in dveh dramskih družin - Čestitke Tončkam in Tončkam

17. januarja praznujejo Borštani svojega patrona sv. Antona. Ta dan je privabljal in še privablja v Boršt številne goste iz bližnje in daljne okolice. V vas pridejo predvsem tisti, katerim so se pri srečanju stare šege in tradicije. Časi se spreminjajo in z njimi vzporedno se spreminjajo ne nesluteno naglo tudi razmere in navade. Le tu pa tam ostanejo še sledovi o tistih starih običajih, katerim ljudje, predvsem na vasi, dajejo večjo pozornost še danes. Tudi v Borštu ni nič drugače. Pred leti je pomenil ta dan za vasčane največji dogodek v letu. Nudil jim je predvsem priložnost za razvedrilo, pomenek, prijateljsko zabavo, družabnost, ki jo sedanja potrošniška družba neizprosno izpodriva, naš človek pa še boljši pogreša. Po naših cestah so številni kramarji postavili stojnice, na katerih so prodajali vse mogoče reči. Večji del dneva so gostje in vasčani po udeležbi pri maši preživeli v osmici in v gostilnah.

Da bi bil praznik še bolj slovensen, so domači prostetariji o večernih urah priredili družabni večer z nastopom pevskega zbora in z uporitvijo kake veseloigrice. Dan je tako potekal v veseljem razpoloženju. Starejši ljudje pravijo, da ne bo

Sestanek sekcije PSI za zahodni Kras

V četrtek zvečer so se na Proseku sestali člani sekcije PSI za zahodni Kras in razpravljali o enotnih težah za 40. vsedržavni kongres stranke. Uvodno poročilo je podal član pokrajinskega izvršnega odbora Branko Pahor. Po obširni razpravi, ki je sledila poročilu in v katero so posegli tajnik sekcije Albin Magajna in drugi prisotni, je bil enoten dokument vsedržavnega vodstva stranke soglasno sprejet. Za delegata sekcije na pokrajinski zbor — ki bo danes iz svoje srede izvolil delegata za deželni kongres — je bil soglasno izvoljen Milan Čuk.

Sestanek članov dolinske sekcije PSI

V petek zvečer so se v Dolini sestali člani PSI dolinske sekcije in razpravljali o enotnih težah za 40. vsedržavni kongres stranke. Sestanka sta se udeležila tudi člana pokrajinskega izvršnega odbora E. D'Amore in B. Pahor ter člana pokrajinskega vodstva stranke Sabina Benedetti in P. Colja.

Predsedoval je Marino Bandi, podzupan dolinske občine. Tajnik sekcije Klavdij Kofol je podal uvodno poročilo o delovanju vodstva sekcije od zadnje skupščine članov do danes. Uvodno poročilo o enotni platformi, ki jo je predložilo osrednje vodstvo stranke, je podal član sekcije odbor Marino Pecencik. Po obširni razpravi, ki je sledila poročilu in v katero so posegli skoraj vsi prisotni, je bil enoten dokument vsedržavnega vodstva soglasno sprejet. Za delegata sekcije na pokrajinski zbor — ki bo iz svoje srede izvolil delegata za deželni kongres stranke — sta bila soglasno izvoljena Klavdij Kofol in Emil Ota.

Zborovanja KPI

Danes, 17. januarja, priredi KPI naslednje sestanke na temo vsedržavne in krajevne krize ter delavskih bojev:

ob 9. uri — na sedežu v Ul. Capitolina 3 — sekcija Tovarne velikih strojev; poročal bo Giorgio Canciani, odgovoren za odsek za delo v tovarnah pri federaciji;

ob 10. uri — na sedežu Trg Duca degli Abruzzi 3 — pristaniška celica za delo na kopnem; poročal bo tajnik sekcije in član Federalnega komiteja partije, Claudio Sibella.

Ob 17. uri bo na sedežu Ul. San Lorenzo in Selva 4, kongres sekcije KPI «Gramsci» iz Skednja. Poročilo bo podal tajnik sekcije, Diego Haglich. Federacijo bo zastopal tov. senator Paolo Sema.

Po razpravi in zaključkih bodo izvolili nove organe sekcije.

DRAŽJI SO AVTOMOBILI, BENCIN IN ZAVAROVALNINE

Kljub krizi in podražitvam avtomobilov lani na Goriškem 5.093 novih tablic

Zadnja lani izdana registrska tablica ima številko GO 91.365
Število novih avtomobilov je sicer manjše od onega v bogatih letih

Cene avtomobilov so zelo nestalne in prav večerjamo v osrednjem italijanskem listih zasledili vestico, da bo Fiat v najkrajšem času spet zvišal ceno svojih avtomobilov. To vest je vodstvo Fiatove tovarne tudi potrdilo in dejalo, da bo zvišanje ostalo v mejah podražitve življenjskih stroškov. Naj bo kakorkoli, cene se bodo spet zvišale in kot vedo povedati časnikarji že omenjenih osrednjih listov, bo to kratko podražitev zajela tudi nekatera tuje, zlasti francoske znamke, avtomobilov.

To bo torej nova podražitev; v zadnjih dveh letih smo bili priča že šestkratnim zvišanjem cen, ki je nešteto, tako da stane danes povprečni avtomobil dvakrat toliko kot je stal v začetku leta 1973, ko je prišel veljati davek na dodatno vrednost (IVA). Če dodamo tem podražitvam novih in seveda tudi rabljenih avtomobilov še izredni porast cene bencina in nedavni porast zavarovalnin, imamo pred seboj nič kaj rožnato sliko. Stroški za nakup in vzdrževanje avtomobila so se praktično podvojili in zdaj se, da je v vsej krizi, ki je zajela državo, avtomobil edina stvar, ki je le malo občutila krizo. Prodaja bencina se je povečala lani za celih sedem odstotkov kljub visoki ceni. Pri nas v Goricu imamo sicer precejšnjo olajšavo, ker imamo bencin proste cene na nakaznice in imamo tudi možnost tankati na jugoslovanskih kerpalkah; ves ta bencin nas stane manj kot 200 lir liter in zato imamo določene ugodnosti, ki jih ljudje v drugih krajih države nimajo.

Brez dvoma je to razlog, da se je tudi lani število avtomobilov na Goriškem povečalo in da je kriza, kljub temu da so skladišča nekaterih avtomobilskih tovarn polna in da je danes mogoče dobiti avtomobil takoj ali v nekaj dneh, le delno zajela to področje. Na Goriškem so v teku leta 1975 tukajšnji prebivalci kupili 5.093 novih ali rabljenih avtomobilov iz drugih pokrajin. Točnih podatkov nimamo, vendarle pa je skoro gotovo razmerje osmesev odstotkov novih in dvajset odstotkov rabljenih avtomobilov. Goriški strojni park se je torej povečal, ta številka je sicer nekoliko manjša od onih ki smo jih beležili v bogatih letih 1972-73, je pa še vedno pomembna.

31. decembra so izdali zadnjo laniško registrsko tablico, ki je imela številko GO 91.365. Sredi oktobra pa smo dosegli številko GO 90.000.

To pomeni, da izdajo pristojni uradi nekaj več kot 500 registrskih tablic mesečno. Novih tablic, ki so

jih pričeli dediti v velikih mestih in tudi v Trstu, pri nas še ni.

Drevi večer okteta v Krminu

Drevi, ob 20. uri bo v mestnem gledališču v Krminu večer slovenskih in furlanskih oktetov. Prireja ga Kulturni krožek briške mladine, ki se je izkazal že s priredbo slovenskega večera prejšnjega meseca. Na nočnejšem koncertu bodo seveda nastopili domačini slovenskega zbora Krminski oktet, Briški oktet iz Medane, Prijatelji iz Dobro-

vega, Rečan iz Ljes v Benedici ter furlanskega zbora «Amis dal Friul» iz Krmina in «Chiopris» iz Chioprisa. Ljubitelji pesmi bodo drevi prišli na svoj račun.

Jutri šolske volitve v Ulici Croce

Jutri bodo, ob 8. ure zjutraj do 20. ure, v Ulici Croce volitve v razne šolske svete na slovenskem klasičnem liceju «Primož Trubar» in na slovenskem učiteljsko «Simon Gregorčič». Volili bodo starši in dijaki svoje zastopnike v zavodski, disciplinski in razredne svete.

OBČNI ZBOR SEKCIJE VZPI-ANPI V DOBERDOBU

Partizanski borci so ocenili 13-letno delo za postavitev spomenikov in obeležij

Sekcija je bila ustanovljena jeseni 1963 - Poročilo je imel predsednik S. Gergolet, podrobno analizo sedanjega političnega trenutka pa je podal tajnik K. Černic

Minuli četrtek je bil v dvorani PD «Jezero» v Dobrodoju redni občni zbor krajevnih borčevske zveze VZPI-ANPI. Po udeležbi in važnosti razprave je bil gotovo najbolj uspešen od vseh dosedanjih. Sklepan je bil predvsem z namenom, da se razvija delovanje te borčevske zveze v vasi, da se s sklepom občnega zbora odpre mladim dostop v organizacijo in da se izdelajo smernice, ki jih bodo delovali iznesli na pokrajinskem kongresu prve dni marca.

V uvodnem nagovoru je sekcijski predsednik Stanko Gergolet dejal, da je doberdobsko sekcija, kot prva slovenska borčevska organizacija, imela svoj ustanovni občni zbor že jeseni leta 1963. Prva naloga tega zbora je bila izdelati načrt in postaviti spomenik vsem padlim občanom v NOB. Orisali so delo, ki ga je odbor opravil skoraj vsa ta leta. Zbirali so sredstva za spomenik, prirejali svečanosti ob dnevu vstaje, 25. aprila, dostojno so se odelili spominu 30-letnega boja za svobodo in 1. maja izdali spomenik na krajišču, ki je bil v vasi in poizkušali, kjer je bilo mogoče, postaviti spomenike ali skil plošč na krajih, kjer so bili u-

streljeni številni partizani ali talci. Gergolet se je tudi toplo zahvalil občni upravi, prosvetnemu društvu «Jezero» in vsem vaškim društvom, ki so na prireditvah sodelovali skupaj z ANPI.

Ob perspektivah in političnem življenju ANPI se je podrobneje zadržal v svojem govoru sekcijski tajnik Karel Černic. Naglasil je potrebo po vključitvi mladine v organizacijo in po vedno tesnejši vezanosti s prosvetnim društvom in drugimi naprednimi organizacijami v vasi. Takšno sodelovanje je v preteklosti obrodilo lepe uspehe in obeta za bodoče nadaljnje plodne delo. Pravkar izteklo leto je predstavljalo mejnik 30-letnice osvoboditve in močnega proslave, ki so se odvijale povsod v državi, so povodno pokazale enotnost in ljubezen do svobode vseh italijanskih protifašistov in demokratov. Prav te manifestacije so ponovno dokazale osamelost desničarskih nestrupen epizode, ki so v preteklosti preteze svobodomiselno ljudstvo in dodal, da se ni bati toliko tistih, ki kažejo naše spomenike ali mečeje bombe, in sejejo razdor med državljani, nego tistih, ki stojijo

PRISOSTVIJE 35 DELEGATOV RAZNIH SEKCIJ

DANES V GORICI KONFERENCA SOCIALISTIČNIH DELEGATOV

Izvolili bodo 5 zastopnikov za deželni kongres - Na skupščinah je bila odobrena De Martinova resolucija

Danes popoldne bo na sedežu socialistične federacije v Gorici konferenca delegatov, ki so jih izvolili člani PSI na predkongresnih skupščinah. Okrog 800 članov socialistične stranke na Goriškem je po širši razpravi izvolilo svojih 35 delegatov, ki bodo s svoje strani dale izvolili nadaljnjih pet delegatov, ki bodo posepo federacijo zastopali na deželnem kongresu stranke, ki bo prihodnjo soboto in nedeljo v Vidmu.

V sedanjih predkongresnih debatih je bilo v ospredju vprašanja gospodarskega značaja in zaposlitve, stališče socialistične stranke do dvostranske vlade Moro - La Malfa, odnosi s komunisti tako na politični ravni kot na upravi, posebno v občinah kjer tvorijo socialisti večino

s komunisti. Poudarjene so bile nove teze, do katerih je prišlo po lanskih upravnih volitvah 15. junija. Skupščine so imeli seveda tudi v slovenskih sekcijah socialistične stranke. V Strandruje je sejo vodil tajnik dr. Vladimir Nanut, udeležil se je tudi član pokrajinskega vodstva odv. Peter Sanzin. V izbranih debatih so udeleženci tega predkongresnega sestanka socialni politiki socialistične stranke tudi vprašani slovenske narodnostne skupnosti. Predlagali so in tudi odobrili resolucijo, ki jo bodo predstavili na današnjem srečanju delegatov. To je resolucija, ki zahteva ustanovitev slovenskega šolskega okraja v deželnem merilu.

Sestali so se tudi socialisti sekcije Pemva-Oslavje-Štamber. Sejo je vodil sekcijski tajnik Karel Sošol. Na skupščini je bil prisoten tudi Ljiljo Villat, član pokrajinskega odbora PSI.

Uvodno poročilo je imel Karel Sošol, ki je ocenil sedanjí politični položaj v državi, potem ko je socialistična stranka povzročila vladno krizo. Sošol je s tem v zvezi potrdil pravilnost izbire PSI, ki je uvidela, da ni mogoče nobenega sodelovanja s krščenasko demokracijo. Okoli tega vprašanja se je razvila razprava, v katero so posegli številni prisotni, ki so iz raznih zornih kotov ocenili in razpravljali o sedanjí vladni krizi.

Člani PSI iz Pemve, Štamber in z Oslavja so nato govorili o današnjem pokrajinskem kongresu. Za delegata so izvolili Karla Sošola, kateremu so poverili nalogo, da bo danes pred pokrajinsko skupščino PSI predložil resolucijo, ki so jo sprejeli na tem sestanku. V njej zahtevajo, naj se vsedržavno vodstvo PSI, še posebno pa parlamentarci, zavzema, da bi vlada (ko jo bodo sestavili) čimprej sprejela zakoniki osnutki, ki ga je predložil poslanec Fortuna glede globalne zaštite slovenske manjšine v Italiji.

Sestanek na Oslavju so sklenili z razpravo o vaški konzultu. Ugovornili so, da je konzulta važen dejavnik v našem življenju, saj so na njenih sejah bili na dnevnem redu probleme, ki so zanimali vso vaško skupnost. Ob tem so se razpravljali o imenovanju članov, ki bodo leto zastopali stranko v tem posvetovalnem organu.

Prosvetno društvo «Brški grič» v Števerjanu vabi na

MLADINSKI DRUŽABNI VEČER S PLESEM

ki bo DANES, 17. januarja, ob 20. uri na društvenem sedežu na Valerisču.

Kino

Gorica
VERDI 16.30—22.00 «Frau Marlene», R. Schneider in P. Noire. Barvni film. Mladini pod 14. letom prepovedan.

CORSO 16.45—22.00 «Afrikan-express», U. Anders in G. Gemma. Barvni film.

MODERNISSIMO 16.15—22.00 «Star dust (Polvere di stelle)», D. Essex in A. Faith. Barvni film. Mladini pod 14. letom prepovedan.

CENTRALE 17.00—21.30 «Gli scassinatori», J. P. Belmondo in O. Sharif. Barvni film.

VITTORIA 16.45—22.00 «Per le antiche scale», M. Mastroianni in B. Bouchet. Barvni film. Mladini pod 14. letom prepovedan.

Tržič
EXCELSIOR 16.00—22.00 «Rollerball», Barvni film.

PRINCIPE 17.30—22.00 «Detective Harper: acqua alla gola», Barvni film.

Nova Gorica
SOCA «Kun-ful zeleni obad», ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.

SVOBODA «Skok čez plot», nemški barvni film ob 18.00 in 20.00.

DESKLE «Mafija v borbi z inspektorjem Tibsom», ameriški barvni film ob 19.30.

DEZURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Pontoni & Bassi, Rastel 52, tel. 83.349.

DEZURNA LEKARNA V TRŽICU
Danes ves dan in ponoči je v Tržicu dežurna lekarna Centrale, Trg Republika, tel. 72.341

Kolektiv Dijaškega doma «Simon Gregorčič» v Gorici izraža življn kolegici Ivi ob smrti očeta Maja Premroua - Premersteina iskreno sožalje.

ZBIRANJE PRISPEVKOV ZA DVA BOLNA MLADENIČA

Izreden uspeh dobrodelnega večera v dvorani goriškega UGG

Med nastopajočimi tudi sovedenjski folkloristi, ki so navdušili številno občinstvo

Četrtek kulturni večer v UGG, ki je imel namen zbrati sredstva za plačilo stroškov operacije presaditve ledvic dveh mladeničev iz Ločnika in Koprivnega, je uspel nad vse pričakovanja. Velika telodavnica UGG je bila nabita do zadnjega kotička, ljudje so blagohotno segali v denarnice pri blaginji, kjer so dekleta iz Ločnika in furlanskih nošah zbirala prostovoljne prispevke.

Številna publika je z zanimanjem sledila izvajanju na odru, kjer so si sledile razne ljudskoprosvetne skupine. Program je bil zelo raznolik in nam je pokazal, kako gledajo Furlani in Italijani na take prireditve. Na eni strani so te podobne našim, na drugi pa prihaja na njih do izraza lahkotnejši prijev revljenežev zanra, ki ga Slovenci nismo vajeni.

Na četrtkovni prireditvi so sodelovali tudi sovedenjski folkloristi. Ta nastop je za našo folklorno skupino bil zelo važen, saj so se prvič pokazali pred tako številno goriško italijansko publiko. Doselej so namreč nastopali na slovenskih prireditvah in na nekaterih v Spodnji Furlaniji. Zato pa je bil njihov nastop, kot smo čuli med prisotnimi, zlasti še med drugimi furlanskimi folkloristi, zelo pričakovan in tudi dosežen uspeh. Čeprav deluje ta skupina le malo časa v primeru s tukajšnjimi furlanskimi skupinami, je pokazala izredno večino in dala vtis, da uspešno postati v zelo kratkem času, seveda če bo njeno delo resno kot je bilo do sedaj, najboljša folklorna skupina na našem področju. To zaradi resnosti plesov in glasbe in tudi zaradi točne zivornosti narodnih noš. Napovedovalec Ubaldo Agati je pravilno povedal, da so naše in plesi goriških Slovencev v marsičem podobni našim in plesom tukajšnjih Furlanov. Ti so tudi nastopili, kot je sam napovedovalec povedal, s plesi, ki so slovenskega izvora. Tako se je torej v preteklosti pri nas v prijateljskem vzdušju prepletala ljudska kultura. Sovodenjski nastopi v prvem delu z goriškimi plesi in v goriških nošah, v drugem pa z belokranjskimi in tu so pokazali nove boje.

Program pa je bil, kot smo že uvideli, omenili raznolik. Najprej so z nekaterimi tukajšnjimi plesi nastopili folkloristi skupine «Senta Gorizia». V folklornem programu so nastopili še plesalci skupine iz Loč-

nika in nato še oni iz Koprivnega. Pripravili so nam rezijanske pleske, polke, stajarske in druge, ki so lastni tudi nam.

S pesmijo je nastopil tudi krminski oktet «Amis dal Friuli», ki je svoj program pričel z furlansko prevedeno Venturinijevo pesmijo «Nocjo pa oh nocjo», čuli smo tudi planinske pesmi v izvedbi zbora «Monte Sabotino», ki je izraz goriškega CAI.

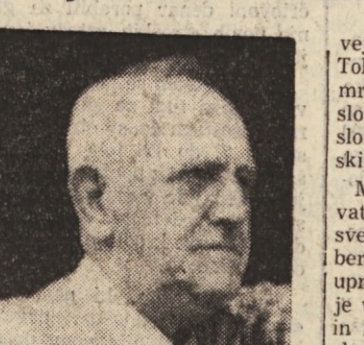
Svojestveno zanimiv je bil godalni kvartet «Stella Polare», ki je izvali nekatere izvirne skladbe enega izmed njegovih štirih članov Brentana. S kratko enodejanko je nastopila gledališka skupina iz Muša, na sporedu je bil tudi komik Ric-

cardo Canali, poleg njega pa Mr. Ken, domači iluzionist, ki je učenec televizijskega znanega Silvana.

Večer za nabiralno akcijo je torej uspel nad vsa pričakovanja. Mlada Paolo Broto in Licia Tunin bosta tako lahko šla v Belgijo, kjer jima bodo tamkajšnji specialisti presadili ledvice. Četrtkove prireditve so se udeležili tudi zastopniki vladnih in izvoljenih oblasti.

V okviru te dobrodelne akcije bo jutri zjutraj, ob 9.30, na nogometnem stadionu v Krminu, nogomet na tekma med ekipama «Bara alla Stazione» iz Krmina in «Bara Campa» iz Vidma. Sodil bo sodnik A. lige Barbaresco. Celotni izkupiček bo šel v sklad za bolna mladeniča.

Umrl je Maks Premrou-Premmerstein

veje tolminkih Premmersteinov. V Tolminu je bil za notarja I. Premrou-Premmerstein, ki je prvi izmed slovenskih notarjev uvedel 1. 1870 slovensko uradovanje v svoji notarski pisarni.

Maks Premrou se je moral bojevati za Avstrijo in je bil v prvi svetovni vojni hudo ranjen pri Dobrodoju. Po italijansko fašistično upravo je bil davčni prokurator, ki je v svojem uradu v Idriji, Cerknem in Kobaridu vedno uporabljal samo slovensčino. V letih 1926-27 so vse slovenske davčne uradnike, kot učitelje in druge redke slovenske uslužbence, premeštili v notranjost Italije. Maks Premrou je služboval v Mantovi in nato v Teramu v Abruciu. Šele po zlomu fašizma se je spet vrnil v domače kraje. V Italiji je pustil svojega sina Jožka, ki je padel v odprniški boju za osvoboditev Italije od fašizma.

Maks Premrou je šel v Gorico živeti. Mimo svojega poklicnega dela v finančni intendenci se je vrgel v raznoliko dejavnost goriških Slovencev. Vsa njegova družina je delovala v najrazličnejših slovenskih ustanovah v Gorici: v Dijaškem domu, v Podpornem društvu, v Podporni akciji za slovenske študente, v Osvobodilni in Demokratični fronti itd. Slovenska goriška javnost je z globokim sožaljem sprejela izgubo delavnega Slovence.

Rajnik Maks Premrou je bil iz</

RUSSELLOVO SODIŠČE ZASEDALO V RIMU

Obsodili so pritisk Združenih držav v Latinski Ameriki

Vdiranje v kulturo in vsiljevanje ameriškega načina življenja - Pričevanja o razmerah v zaporih - Cerkev povezana s CIA

RIM, 16. — Sinoči se je v Rimu zaključila obravnava Rusellovega sodišča, ki se je tokrat drugič sestalo in obravnavalo v glavnem razmerje v Latinski Ameriki. Razsodba ali bolje obsodba bo izrečena jutri, hkrati pa je bilo sklenjeno, da bo sodišče ustanovilo svoja priznanja ali bolje svoje »protnagrade«, s katerimi bo odlikovalo najbolj izrazite, surove diktatorje.

Na predzadnji dan obravnave je sodišče obravnavalo imperialistični pritisk Združenih držav v nekatere države Latinske Amerike, njihovo poseganje v kulturo teh držav, imperialistično vdiranje v cerkveno strukturo teh dežel, zadnji dan obravnave pa so bile na dnevno redno negativne posledice nezahelane povezave med sindikalno organizacijo AFL-CIO in sindikalnimi organizacijami nekaterih držav Latinske Amerike.

Kot je poudaril francoski sociolog Armand Mitterand na zasledanju v četrtek, je kulturni pritisk ameriškega imperializma, točneje vdiranje tega v kulturo latinskoameriških držav vedno bolj škodljiv, kajti s svojimi sredstvi, s svojimi množičnimi oddaji, s televizijo, filmom, revijami, detektivkami, celo z umetniškimi sateliti kot pomočnimi sredstvi Združene države vsiljujejo deželam Latinske Amerike »ameriški način življenja«. Ta kulturni vpliv se poslužuje vseh sredstev, med drugim tudi tako imenovane kulturne industrije, ki v tem primeru služi političnemu prodiranju Združenih držav v te dežele, celo v njihovo šolstvo, v njihovo vzgojo, tako da vse to vodi v raznoroditev njihovih kultur. Francoski sociolog, ki je tudi avtor ustreznih strokovno napisanih knjig, je poudaril, da je nujno potrebna ponovna uveljavitev in obramba posameznih nacionalnih kultur.

O razmerah v cerkvenih strukturah v latinskoameriških državah je bil govor v daljšem poročilu, ki so ga predstavile skupine več latinskoameriških držav v sodelovanju z »Ekumenskim središčem za mednarodno koordinacijo«. Iz tega poročila izhaja, da se v uradnih krogih posameznih cerkva »vedno bolj razvijajo skupine, ki so občutljive na imperialistični pritisk«, ki od leta 1968 dalje vedno bolj prizadevajo naprednejše del cerkva teh dežel. S tem v zvezi je bil govor tudi o stikih med predstavnicami ameriške obveščevalne službe CIA in uradnimi predstavnicami visoke cerkvene hierarhije. Poročilo govori tudi o nasilju, o rušenju cerkva, o izgonu in aretacijah duhovnikov, celo o umoru duhovnikov in vernikov, ki pa niso hoteli biti pokorni temu »bratskemu« vplivu »severnega soseda«. Do takšnih dogodkov

je prišlo še posebej v Boliviji, Mehiki in Urugvaju. V nadaljnjem je bil govor tudi o pritisku na študentska gibanja, o razmerah na univerzah v Braziliji, posebno v zadnjih desetih letih. Ta pritisk se je posebno okrepil po letu 1974, po izidu knjige o »infiltraciji komunistov med višješolske«. Od tega leta dalje je na račun te publikacije postala represija zelo ostra, tako da je prišlo do množičnih aretacij. Hkrati pa se kot odgovor na ta pritisk opazja vedno hušji odpor, ki se kaže v stavkah, v študentskem tisku, v manifestacijah in podobnem. V okviru tega poročila je bil objavljen tudi seznam študentskih voditeljev, ki so bili v Braziliji aretirani, mučeni, tudi umorjeni.

V poročilu je tudi rečeno, da se skuša onemogočiti slehera umetniška in kulturna ustvarjalnost, ki bi odražala nacionalna in demokratična občutja. Skuša se s kakršnim koli sredstvom zatreti svoboda in demokratično življenje na univerzah, pa tudi med razumniki nasploh.

Poročilo o razmerah v Urugvaju je bilo kratko, toda močno zgoščeno in je vsebovalo bogat seznam dogodkov in podatkov o neverjetnem pritisku. Iz poročila izhaja, da se ekonomske razmere v deželi naglo in hudo slabšajo, odkar je na vladi »civilno« vojaška fašistična diktatura, ki jo vodi Juan Maria Bordaberry in njemu naklonjena vojaška desnica. Zadržne čase se je pritisk še zaostрил in sed šest tisoč političnih jetnikov je zaprtih v ječah, vojašnicah in koncentracijskih taboriških, kjer so podvrženi nečloveškemu trpinčenju, saj vladajo v teh taboriških razmere, ki so dajajo primerjati le s tistimi, ki so veljale v nacističnih taboriških, kot je dobesedno rečeno v poročilu. »Na tisoče oseb je bilo mučenih, na stotine je bilo umorjenih, po sistemu «ki je enak neofašističnemu sistemu v Čilu».

Poročilo se zaključuje z zahtevu, naj bi osvobodili najbolj vidne jetnike, med katerimi so tudi znani komunistični voditelji Jose Luis Massera, poslanec in sindikalni voditelj Vladimir Turianski, socialistični voditelj Carlos Bosh in drugi. Zelo živ prikaz o tem, kako postaja Čile vedno bolj fašističen in kako se izvaja pritisk na sleherno izživljanje, je prikazal Ariel Dorfmann, znan Allendejev sodelavec in svetovalec za kulturne probleme in hkrati pisatelj in esejist. Bolj dramatično je bilo pričanje čilskega zdravnika Alejandra Romera, ki je govoril o razmerah v čilskih taboriških in zaporih, kjer so sposobni tudi tega, da jet-

(Nadaljevanje na 8. strani)

«Razpadanje»

(Foto J. F.)

ZA SEDAJ, SEVEDA, ŠELE V ZAKONSKEM OSNUTKU

Na Švedskem prvi zarodek nove «družinske skupnosti»

Za skupno življenje ne bo potrebna poroka, civilna ali cerkvena, pač pa prijavna o bivanju pod isto streho - Še je govor o zvestobi, toda v smislu lojalnosti

Kot meni dunajski »Kurier« se na Švedskem že nakazuje konec stare, tradicionalne družine. Družino jemljejo na švedskem povsem drugače kot jo jemlje katoliška cerkev in v njo mnoge državne strukture, ki so pod vplivom katoliške cerkve. Po reformi družinskega prava ali na kratko po novi družinski reformi bodo vsi moški, ki se ženijo ali ženske, ki se možijo morali plačevati mnogo večje davke od tistih moških oziroma žensk, ki »živijo v skupnosti«, torej izven zakona. Matere ne bodo dobile pomoči za vzgojo otroka, če se bo otrok vzgajal doma, namesto v javnem otroškem vrtcu.

Ze leta 1969 je pravosodni minister Herman Kling napovedal preobnovo družinskega prava in izjavil, da »potrebno bo upoštevati, da tisti, ki imajo izvenzakonske otroke ali ki nečisto ustanovijo družine« ne bodo zaradi tega »kaznovani« ne potrebnimi težavami ter z nepopolnimi odloki.

Največja pozornost v tej preobnovi se poklanja posamezniku. Ta naj uživa vso svobodo in vso neodvisnost v okviru družine. Družba mu mora nuditi vso zaščito. Življenje v izvenzakonski skupnosti se mora izenčiti s pravicami v zakonu. Namesto dok-

menta o sklenjenem zakonu je pred oblastmi dovolj pokazati prijavnico o skupnem stanovanju. Na vsak način pa to še ni zanižanje zakonske zveze, ker zakonska zveza še vedno obstaja, obstajajo določene formalnosti, ki se ne morejo od danes na jutri spreminjati, niti ne rešiti, kot se ne more od danes na jutri »dikvidirati« vse to, kar je n. pr. povezovali s nasledstvom, z davčnimi obveznostmi, s stanovanjskimi problemi, z zavarovanjem itd. itd. Še več, v novi reformi o zakonu je še vedno v veljavi klavzula »o zvestobi in pomoči zakoniskih varšev«, toda pravosodni minister je v zvezi s tem poudaril, da ne gre za zvestobo v starem, klasičnem smislu, pač pa za lojalnost in medsebojno pozornost. Sicer pa je nedavna anketa pokazala, da 88 odstotkov Švedov smatra, da je »zvestoba« v zakonu zaželena ne glede na to, ali gre za klasično, torej zakonito zakonsko zvezo, ali za »življenje pod isto streho».

Novi zakon o poroki predvideva zelo preprost postopek v primeru razporeke. Če v zakonu ni otrok izpod 16 let starosti, se more razporeka doseči že s samim tem, da se zakonca sporazumeta, da gresta narazen. V nasprotnem primeru, če gre torej za zakonski par z otroki izpod 16 let starosti, je treba upoštevati »doba čakanja«, ki traja šest mesecev. Če se v tem času zakonca ne pobotata ali če ne pride do drugih komplikacij, se zakonca zveza prekine. Stroške za ustrezne formalnosti krije država.

Pri razporeki imajo zelo pomembno vlogo tako imenovane »družinske pravice«, ki se v takšnih primerih kmalu uveljavijo. Po plač pa reje in vzgojo otroka se plača le tedaj, če otrok obiskuje otroški vrtec ali če ima otroško negovalno. Ozadje temu ukrepu je, poleg vzgojno-političnih momentov in motivov socialdemokratske vlade, tudi ugotovitev, da »nacionalni dohodek Švedske bi se mogel povečati za 25 odstotkov, če bi se neizkoriščeni delovni potencial ženske mogel izkoristiti«. Ta misel se omenja tudi v švedskem poročilu Združenim narodom. Na nedavni razpravi na kongresu socialdemokratske stranke je predsednica radikalne stranke Lisa Mattsson med drugim rekla: »Namesto da bi eden od staršev po rojstvu otroka delal samo šest ur, je potrebno na črtovani denar porabiti za gradnjo novih otroških vrtcev ter razijskih središč za otroke».

Na Švedskem se pripravljajo novi predpisi tudi za »koristno uporabo prostega časa« otrok v starosti od 7. do 12. leta v osnovnih šolah. V zvezi z novim zakonom, ki je za sedaj še v pripravi, pa markatieri Šved meni, da je to »nadaljnji korak k odtujanju otroka od družine».

Novi program, ki nosi naslov »Družina bodočnosti«, nakazuje, kakšna naj bi bila nova družina. Navedli bomo le nekaj misli:

Družina je prostovoljno skupno življenje gnotno neodvisnih in samostojnih posameznikov. Tu, v predpisu sicer ni dobesedno rečeno, vendar se misli tudi na »zakonsko življenje« več posameznikov, torej ne le enega moškega in ene ženske, pač pa več moških in več žensk, več žensk ali več moških, torej na skupno življenje homoseksualcev.

Za nobenega izmed staršev, ne za očeta kot ne za mater, ni predpisa o obveznem opravljanju gospodinskih del, o vzgoji otrok in raznih drugih del in opravkov, ki so v naši, klasični družini še vedno razdeljena med »moška« in »ženska« dela. Na Švedskem menijo, da gre za dela, za opravke, ki jih bodo v družini opravljali po medsebojnem sporazumu.

Noben od staršev ni v smislu

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Tržačan Fabio Dellach v goriškem «Il Torchio»

Jože Cesar v Šempolaju

Nocoj ob 19. uri bo v gostišču Gruden v Šempolaju, kjer so pred nedavnim razstavljal trije umetniki iz Ronk, odprl svojo razstavo znani tržaški slikar Jože Cesar, ki se v zadnjem času vedno pogosteje oglašja.

Pred tremi leti se je Jože Cesar predstavil s osebnim razstavo v antikvariatu - galeriji »Baris« na Akvedotu, nato sta si sledili dve njegovi zaporedni razstavi v Tržaški knjigarni v Ul. sv. Frančiška, lani julija je imel samostojno razstavo v tržaški občinski galeriji, v novembru komaj minulega leta je razstavljal v dolinski Šempolaju. Posebno zadnji dve razstavi, tista v »Torkli« in današnja govorita o Cesarjevi usmeritvi, ki opušča razkazovanje v mestu in se raje usmerja na podeželje, kajti tudi naš podeželje ima pravičo srečati se z umetnostjo.

V goriški galeriji »Il Torchio« razstavlja tržaški slikar Fabio Dellach, Cezarja Dellach nastopa že kakih 15 let, je njegova goriška razstava prva samostojna, osebna razstava, kajti javno se je Dellach doslej udeleževal v glavnem z ilustracijo knjig in časopisov. Toda tudi na povsem slikarskem področju je dosegel lepa priznanja, vendar pa le, rekli bi, v uradnem krogu: na slikarskih natečajih postnih nameščenec, zadnjič tudi ob razpisu ministrstva za pošto in telegraf o priliki »tedna kulture in umetnosti«.

Toda kompozicijska razgibanost in pestra skladnost barv dokazuje, da je Fabio Dellach že zdavnaj presegel umetniško raven pravkar omenjenih »internih« natečajev. Iz solidne izgradnje slik se kaže sila dozorelega slikarja, ki bi znal kmalu pririti v ospredje tržaške likovnosti. To pa zaradi tega, ker pri podajanju kraških in tržaških motivov ni ubral že izglajene, uhojene poti znanih slikarjev, ki upodabljajo podobno tematiko, pač pa si je izbral težavnejšo zasnovo, ker je v ta značilna okolja vnesel tudi človeško podobno.

Ljudski liki pa v njegovih delih niso le za to tu, da bi dela popestrili, pač pa predstavljajo bistveno sestavino motiva. Takšno, nekoliko anekdotično obarvanje motiva je pač posledica njegovega risarskega talenta.

Med najboljša dela te vrste na sedanjih razstavi bi šteli sliko s tremi Kraščici, ki se pomenkujejo pred vinsko kletjo, ali pa sliko rdeče hiše, izpred katere kmetiča žene krave na pašo, pa še sliko s posebno posrečeno zasnovo, to je sliko z žensko in pozornimi otroki ter duhovnikom na kolezu, z duhovnikom, ki po svoji obleki dokazuje, da se je pripeljal na Kras iz Furlanije. Da je Fabio Dellach vnesel v to podobo to kontrast, je prav gotovo privedla njegova humoristična žilica, ki živa utrpa skoraj povsod, malone v vseh slikah, ki jih je pripravil za sedanjio razstavo. Zlasti je to vidno v odličnem prizoru, ki prikazuje krošnjaroja na trgu pred mestnim magistratom, pa tudi v sliki, ki prikazuje živahno gostilniško družbo ali pa v sliki vaškega sejma, v podobi diletantskih zborov in tako dalje.

Milko Bambič

HOLLYWOOD, 16. — Družba »MGM« je že pred 40 leti odkupila kinematografske pravice za snemanje filma po slovitem romanu nemškega pisatelja Franza Werflja »Strideset dni na gori Musa Dagh«. Kaže, da se bodo sedaj vendarle lotili tega dela. Iving G. Thalberg je hotel že zdavnaj, leta 1936, napraviti ta film, toda ob njegovi smrti je stvar občepla.

Kot je znano, prikazuje nemški pisatelj južniški odpor kakih 5 tisoč Armenov, ki so se uprli turški vojski in na hribu Musa Dagh držali 40 dni. Sedaj se tega dela loteta John Kurkjan, ki je armenskega porekla

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Vsak ukrep prej pretresite skupaj s sodelavci. Spokojen večer v družinskem krogu.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Omogočite nekemu svojemu sodelavcu, da popravi storjeno napako. Manjši spor z drago osebo.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Delo, ki vam je bilo poverjeno, se bo nekje zataknilo. Ne boste se udeležili izleta, ki ste nanj povabljeni.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Preverite še enkrat rezultate, ki ste jih dosegli. Sprejeli ste neko obveznost, izpolnite jo.

LEV (od 23.7. do 23.8.) Vaš smisel za praktičnost ljudje zelo cenijo. Čustva: vtištevijo se ni povsem zastarelo.

DEVICA (od 24.8. do 22.9.) Skušajte zbuditi zanimanje nekega predstojnika za vaše delo. Ni še čas, da bi tvegali.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Prejeli boste priznanje za svojo izjemno vztrajnost. Naj bo v vas manj častihlepnosti.

SKORPIJON (od 23.10. do 22.11.) Dan bo zelo uspešen za polje-dela. Otrsite se svoje sramežljivosti in postanite bolj odločni.

STRELEC (od 23.11. do 21.12.) Nastopilo bo neko novo dejstvo, ki ga boste s pridom izkoristili. Z drago osebo se boste pobotali.

KOZOROG (od 22.12. do 20.1.) Utrdite neko zavezništvo, ki se nekoliko krha. Naučite se poslušati ljudi s potrpljenjem.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Dogodek, ki vas bo postavil pred nove odgovornosti. Čustva: utrdila se bo obojestranska simpatija.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Okoliščine vam ne bodo dovolile druge izbire. Pomagali boste nekemu sorodniku iz zagate.

TELE-IZIJA

SOBOTA, 17. JANUARJA 1976

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

- 12.30 Poljudna znanost: SODOBNA KUBA
- 12.45 Vremenska slika
- 12.55 Komični filmi: Nore glave in Ugrabitelji
- 13.25 DNEVNIK in Danes v parlamentu
- 14.10 Tedenska oddaja o vzgojnih problemih
- 17.00 DNEVNIK in Izžrebanje loterije
- 17.15 Program za najmlajše
- 17.30 Hashimoto: Razstava lutk, risani film
- 17.40 Program za mladino: Kitara in jagot
- 18.30 Poljudna znanost: Alkoholiem
- 19.20 Nabožna oddaja, Kronike dela in Vremenska slika
- 20.00 DNEVNIK
- 20.40 (DI NUOVO) TANTE SCUSE
- 21.50 Od A do Ž: Dogodek, kako in zakaj?
- 22.45 DNEVNIK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

- 11.15 Zimski šport: SPUST ZA MOŠKE, prenos iz Francije
- 15.40 Rugby: mednarodni turnir, prenos iz Anglije
- 17.00 Zimski šport, posnetek tekmovalov v Franciji
- 19.00 Tedenska športna oddaja: Dribbling in športni dnevniki
- 20.00 Profili ital. povojnih skladateljev: Gino Negri
- 20.30 DNEVNIK
- 21.00 Kdo, kje, kdaj: Gustav Klimt in Art Nouveau
- 22.00 Detektivka: MEFISTO E MARGHERITA
- Sivi vrag, lastnik trgovine z električnimi gospodinjstvi stroji, si je izmislil žensko - robota, ki naj pomaga neporočnim moškim pri opravljanju njihovih domačih opravil. In posreči se mu uveljaviti čudovito lepo žensko, vendar brez občutij. In to bitje uživa v tem, da se moški vanjo zaljubljuje in ker jim ona ljubezni ne vrača, napravlja samomor, poženejo se z visokega stolpnika. To je osnova današnje epizode

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 10.00 TV šola: Kocka, Dežele in ljudje, Glasbeni pouk, Film
- 15.35 Evropsko prvenstvo v umetnostnem drsanju, nastop plesnih parov, prenos iz Zeneve
- 16.35 Po belih in črnih tipkah
- Današnje nadaljevanje oddaje obravnava nacionalne šole preteklega stoletja in tako pridejo na vrsto Smetana, Čajkovski, Albeniz, Grieg in De Falla
- 17.05 LEBENSBOHN, drugi del dokumentarne oddaje
- Oddaja je pripravila francoska televizija in prikazuje strahotno Hitlerjevo zamisel o ustvarjanju germanskega »nadčloveka«. Hitler, Himmler, Bormann in njim enaki zločinci so bili menja, da se naj ustvari nemški »nadčlovek«, ki naj zavladava svetu. Zamislili so si to tako, da so po posebnih »zavodih« imeli ženske »najbolj čiste rase«, ki so jim dovažali moške, esesovce, seveda prav tako »čistokrvne«, da bi se iz tega rodili najbolj čistokrvni Arjci. Hkrati pa so morli druge ljudi, tudi otroke ...
- 18.05 Obzornik
- 18.25 David Copperfield, serijski film
- 19.15 Risanka
- 19.30 DNEVNIK
- 19.50 Tedenski zunanepolitični komentar
- 20.00 »VČASIH JE LUSTNO BLO«
- Oddaja prihaja iz ustno peresa Evgena Juriča, temelji pa na prastarim nespornostim med generacijami. Simpatije avtorja so na strani mladih, ker so stari trmasto na svojem stališču, da je bil njihov svet boljši, vsem ko da je mladina pokvarjena
- 20.30 GOSPA PREDESDNICA, film
- »Gospo predsednico« je 1952. leta režiral Pietro Germi. V francoskem podeželskem mestecu predsednik okrajnega sodišča zapre zabavišče, ker pevka Gobette nastopa v preveč »nespodobnih« oblačilih in poje nekoliko preveč drzne popevke. Da bi se mu maščevala, se splazi v njegov dom, seveda ko ni doma ne bčere ne žene. Tedaj pride na obisk pravosodni minister in ...
- 21.55 DNEVNIK
- 22.10 Evropsko prvenstvo v umetnostnem drsanju

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 19.30 Otroški kotichek: spoznavajmo glasbo
- 20.15 DNEVNIK
- 20.30 Šport: Evropsko prvenstvo v umetnostnem drsanju

ZAGREBSKA TELEVIZIJA

- 10.30 Dežele in ljudje: BRAZILIJA
- 14.50 KAPELSKI KRESOVI, dramska serija
- 17.45 Otroški cirkus B. Smarta
- 20.00 Drevo raste sredi Brooklina, ameriški film
- 11.30 Lahka glasba in še kaj:
- 13.20 Preizkušajo se diletanti:
- 14.05 Drobce satire: 15.10 Oddaja za bolnike: 15.40 Veliki variete:
- 17.00 Izžrebanje loterije: 17.10 Klavir in valčki: 19.35 Bellinijeva opera «Il pirata».

SLOVENIJA

- 7.00, 8.00, 9.00, 13.00, 15.00, 19.00: Poročila: 6.50 Beseda na današnji dan: 8.10 Glasbena matineja: 9.05 Pionirski tehnik: 9.35 Glasbena pravljica: 9.48 Naši umetniki mladim poslušalcem: 10.15 mi je...: 10.45 Navesti: 11.30 Orkester Roellens: 12.00 in 13.35 Glasba po željah: 14.15 Plošče: 14.35 Ital, zbori: 15.15 Orkester Simonetti: 15.45 Solisti in orkestri: 16.45 Poje ansambel «777»: 17.00 Primorska in njeni ljudje: 17.15 Orkester Tomas: 18.00 Vročih 100 WK: 18.35 Domače viže: 19.30 Glasbeni vikend: 22.00 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

- 7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00: Poročila: 7.30 Jutranja glasba: 8.30 Popevke: 9.00 Vi in jaz: 10.00 Reportaža: 11.00 Drugi zvok: 10.00

Patronat KZ - INAC svetuje

Povišek 13.000 lir vsem upokojujencem po konvenciji med Italijo in SFRJ

Vpr.: »Te dni sem zvedel za novico, da bi moral INPS izplačati upokojujencem, ki imajo tudi jugoslovansko delovno dobo, povisek 13 tisoč lir. Vendar jaz, ki imam starostno pokojnino po konvenciji (VO/S), sem lani prejel le 44.995 lir mesečno (kar je odražalo le letni povisek 13 procentov), od jugoslovanskega zavarovalnega zavoda pa 64.000 dinarjev. Šel sem na INPS in vprašal pojasnila s tem v zvezi: odgovorili so mi, da mi v skladu z zakonom ne pride omenjeni povisek, ker je bil italijanski del pokojnine nižji od minimalnega zneska, v nasprotnem primeru pa bi dobil povisek. Zda je vprašanje, kako to funkcionira: kdor ima majhno pokojnino, mu ne pride enake povisek kot tistim, ki prejema višjo pokojnino? Moralo bi biti narobe! Ker je očito, da s svojo pokojnino le s težavo krijem vsakodnevne stroške in dragino, upam, da so vaše trditve resnične. Kaj mi torej svetujete, da naredim? Že vnaprej prihranila imajo za vaše prizadevanje in trud« F.K.

potemtakem isti upokojujenec oziroma upokojenka še eno neposredno (vsaj minimalno) pokojnino, ki je bila deležna povisa 13.000 lir. Torej za istega upokojenca se na eni izmed dveh pokojnin izjava povisek. Do te točke se strinjamo, ne moremo pa sprejeti interpretacije INPS, ki je uvrstila na isto raven in se ravnal po enakem kriteriju tudi za upokojujence po jugoslovansko-italijanski konvenciji. Ti upokojujenci so uveljavili italijansko in jugoslovansko delovno dobo, vsaka država posebej pa jim plačuje sorazmerni del pokojnine, ki so ga izračunali na podlagi plačanih prispevkov. Zelo veliko je takih primerov, da je italijanski del nižji od minimalnega zneska pokojnine, vendar oba sorazmerna dela nista samostojna, temveč se predpostavljata in pogojujeta, zato je tudi kategorija pokojnin po konvenciji označena s črko S (VO/S, IO/S ali SO/S).

INPS je formalno izvajal zakon št. 160 in omenjenim pokojnikom po konvenciji, ki so bile 31.12.1974 nižje od 42.950 lir, je z letom 1975 prištel le normalni letni povisek 13 odst. Tak je tudi primer našega bralca, ki je v letu 1974 dobival od Italije 39.820 lir in v lanskem letu so mu dodali le povisek 13 odstotkov, se pravi 5.177 lir. V primerjavi z minimalnimi pokojninami je bil torej oskudovan za 7.820 lir mesečno ali 101.660 lir letno.

Nekatere sindikalne organizacije in tudi naš Patronat INAC (glej rubriko z dne 22.11.1975) so se potegovali za dodelitev povisa 13.000 lir tudi upokojujencem po konvenciji, ker je treba vzeti pokojnino kot celoto, se pravi, da je treba prišteti italijanskemu tuđu jugoslovanski del in vsota v večini presega minimalno pokojnino ali z njo kvečjemu sovpada. Vložili smo nekaj zahtevkov v tem smislu vendar smo pred nekaj dnevi prejeli negativen odgovor

Pridelovalce oljk iz dolinske, miljske in tržaške občine še enkrat obveščamo, da morajo do zadnjega januarja prijaviti oljni pridelek, če hočejo prejeti odgovarjajoči finančni prispevek. Prošnji treba priložiti zigosano potrdilo o letlu.

PRIJAVA OLJK
Pridelovalce oljk iz dolinske, miljske in tržaške občine še enkrat obveščamo, da morajo do zadnjega januarja prijaviti oljni pridelek, če hočejo prejeti odgovarjajoči finančni prispevek. Prošnji treba priložiti zigosano potrdilo o letlu.

ZIGOSANJE ZDRAVSTVENIH KNJIZIC
Občniške in trgovske zavarovalnice ter kmečke upokojence opozarjamo, da morajo zigosati zdravstvene knjizice za leto 1976. To lahko opravijo sami na ustreznih pokrajinskih bolniški blagajni ali pa preko patronata.

Zgovorni ujetniki „Razredne“ črke Spet potegavščina

Med zasedanjem OAE v Adis Abebi so novinarjem »predstavili« ujetje portugalske in južnoafriške vojake

OD DOPISNIKA »OSLOBODJENJA« ZA »DELO«

ADIS ABEBA, 13. jan. — Eden izmed najbolj spektakularnih dogodkov na sedanjem afriškem vrhu se je pripetil sinoči: prizorišče je bila velika dvorana starega cesarskega hotela »Gijone«, udeleženci pa predsednik angolske vlade Lopo de Nascimento, major Juju, član politične uprave osvobodilne vojske MPLA, pet ujetih sovražnikovih vojakov — dva Portugalca in trije Južnoafričani — in malone celoten televizijski novinarski zbor, ki se je te dni znašel v Adis Abebi.

Peterica ujetnikov — Portugalci v modrih trenerkah, Južnoafričani, »sveže« ujeti, pa v svojih lahkih oblekah sivo zelene barve — so sedeli enakopravno v isti vrsti s premierom in majorjem Jujujem. Videti so bili zelo sveži in obnašali so se sproščeno, kar je na zahodne novinarje napravilo močan vtis.

Premier Nascimento je novinarjem opisal nekaj osnovnih elementov angolskega položaja in poudaril, da je narod Angole najdalje trpel pod kolonialno oblastjo, da je najdalje v vsej Afriki vodil osvobodilni boj in da se je kot prvi direktno angažiral v boju s silami apartheida. Te tri točke, je dejal Nascimento, je treba upoštevati, kadar ocenjujemo položaj v Angoli, v kateri danes poteka invazija zairskih čet na severu in južnoafriških na jugu. To invazijo izvajajo v koalicijski nekdajšnji patriotični sili (FNLA, UNITA) z namenom, da bi preprečili osvoboditev Angole.

Za položaj v Angoli je prav tako značilna ekonomska agresija imperialističnih sil z ZDA na čelu, je dejal Nascimento. Ko je govoril o konferenci OAE, je dejal, da je afriška organizacija v tem času soočena z vprašanjem sprejema Angole v svoje vrste, »kar je zelo pomembna stvar, mislim pa, da si je angolski narod to pravico izboril. Rezultat tega zasedanja bo marsikaj bolj jasnil, ne samo za nas, temveč tudi za narode Namibije, Zimbabve in Južne Afrike, saj bodo zdaj vedeli, na katere dežele lahko računajo v svojem osvobodilnem boju. Ti narodi bodo tudi vedeli, kaj jih čaka, kadar se bodo sami znašli pod zunanjim pritiskom. Mislimo in upamo, da bo OAE prevzela odgovornost in obsodila Južno Afriko kot največje sovražnika Afrike, kakaj tudi mi smo prevzeli to odgovornost. Ne glede na to, ali bo mo nadaljevali boj, dokler ne bomo popolnoma osvobodili naše dežele. Na koncu je angolski premier dejal, da je večina afriških dežel za neodvisno in nevtržno politiko, kar je tudi angolski narod povezoval s tem skupnim afriškim bojem. OAE je »prej dolžna podpreti naš boj, katerega cilj je predvsem svobodna in nevtržna Angola, neodvisna od kateregakoli bloka.«

Po premierovih besedah je marjor Juju novinarjem »predstavil« ujetje Portugalcev in Južnoafričane, rekoč, da so Portugalci ujeti že 7. septembra, skupaj s skupino pripadnikov FNLA, medtem ko so južnoafriške vojake ujeti 4. januarja letos skupaj s skupino pripadnikov UNITA. Vsi ujetniki, zlasti Južnoafričani, so zelo mladi; dva sta stara po 19 let in sta služila redni vojaški rok v južnoafriški vojski. »Zaenkrat imam«, je rekel marjor Juju, ki je prav tako mlad in odlično govori francosko in angleško, pa je ob tej priložnosti igral tudi vlogo prevajalca, »da bi lahko pripeljali tudi večje število in »širši izbor« ujetnikov, vendar smo zaradi Afrike menili, da ne bi bilo primerno pripeljati sem tudi ujetje zairske vojske.«

Juju je na kratko opisal vojaški položaj in dejal, da je osvobodila vojska v ofenzivi na vseh frontah. Na severu so osvobodili sedež FNLA in glavna oporišča za oskrbovanje zairskih čet z veliko ameriškega orožja in vojaške opreme. Na vprašanje dopisnika ameriške televizije družbe NBC je odgovoril, da je linija fronte na jugu za MPLA ugodnejša kakor za nasprotnika. Na drugo vprašanje tega novinarja ali bo angolska vlada spoštovala ženevsko konvencijo o ujetnikih, je marjor Juju dejal, da se vlada še ni imela časa ukvarjati s tem vprašanjem, da pa je »humanost našega ravnanja z ujetniki večja od tistega, kar predvideva ženevska konvencija, kar lahko potrjuje tudi ujetniki, ki so danes pred nami.«

Eden izmed Portugalcev je na vprašanje, ali je prišel v Angolo po ukazni ali prostovoljno, odgovoril, da ga je v Rodeziji najel portugalski marjor Candosa. Eden izmed Južnoafričanov pa je na isto vprašanje odgovoril, da je prišel, žil redni rok, da bi lahko od klonil odhod v Angolo, vendar tega ni storil.

Južnoafričani so med navzkrižnim spraševanjem povedali, da pripadajo 5. pehotnemu bataljonu, ki je prešel angolsko mejo 14. decembra leto, da je imel bataljon 250 do 280 vojakov, in da so jih zajeli kakih 100 km v notranjosti Angole. Z njimi so

ujeti tudi nekaj vojakov UNITA. Navedli so točne podatke, od kod so, koliko so stari in povedali, da so v Angoli plačani enako kakor v Južni Afriki. Portugalca sta med drugim povedala, da so čete FNLA večinoma oborožene z belgijskim in izraelskim orožjem, nikar je marjor Juju pripomnil, da sta bila Portugalca ujeta že septembra lani in da ima FNLA v zadnjem času vse več ameriškega orožja in opreme. Na koncu so poveljniku Juju postavili vprašanje, kaj bodo storili z ujetniki Juju se je malo zamislil, potem pa z nasmehom odgovoril: »To je stvar prihodnosti. Kot se lahko tudi sami priprate, ravnamo z ujetniki lepo za zdaj pa bodo morali ostati pri nas.«

RIZA MEHINAGIĆ

Vse učence nižjih in srednjih šol na Madžarskem bodo razvrstili po razrednem izvoru — Ima črka A prednost?

POSEBEN TANJUGOV DOPIS

BUDIMPESTA, januarja — Po nekem normativnem aktu tukajšnjega ministrstva za izobraževanje bodo letos vse madžarske šolarje tako označili, da bo mogoče že ob prvem pogledu v njihove šolske dokumente ugotoviti razredni izvor vsakega posameznika. Gre za nomenklaturo, ki se začneja s prvo črko abecede A in se končuje s črko F. Prva črka pomeni, da izhaja učenec iz delavskega razreda, zadnja pa, da so njegovi starši obrtniki ali majhni trgovci. Med tema dvema kategorijama so razvrščeni in s črkami označene preostale štiri kategorije.

Uradno glasilo ministrstva za izobraževanje št. 23 z dne 4. decembra 1975 določa, da je treba s tem označevanjem zajeti vse otroke v vrtih ter vse učence osnovnih in srednjih šol, tudi izredne, in to tako, da bodo na temeljni dokument o šolanju v »gornji desni kot zapisali eno izmed šestih izbranih črk.

Dokument s tako zapisano črko bo spremljal otroka iz razreda v razred, vse do konca srednjega šolanja in vpisa na univerzo, če se bo za to odločil ali če bo lahko to dosegel.

Črka A kot prva, kakor smo omenili, označuje, da otrok izvira iz delavskega razreda, in to tistega dela delavskega razreda, ki se ukvarja s fizičnim delom. Čeprav nikjer izrecno ne piše, je več kakor na dani, da

bodo otroci, označeni s prvo črko abecede, razredno »najčistejši«, kar pomeni, da bodo imeli določeno prednost v primerjavi z otroki, označenimi z drugimi črkami, od črke B naprej.

Sicer tudi otroci, označeni s črko B, pripadajo kategoriji »delavskega razreda«, vendar tistemu delu, ki ne sodeluje najneposredneje v proizvodnji, temveč jo usmerja in organizira.

Po črkah A in B sledi velika skupina otrok iz zadružnega sektorja, ki so prav tako označeni z dvema črkama — C in D — pač glede na to, ali otrokove oče dela na nivi, oziroma sedi za traktorjem, ali pa »usmerja in organizira« zadružno proizvodnjo.

Predzadnja je kategorija otrok, katerih starši se uk-

varajo z intelektualnim delom, in je označena s črko E.

Pod črko F pa so, kakor rečeno, otroci obrtnikov in majhnih trgovcev.

Kategorizacija se opira, kar je mogoče sklepati iz nekega akta ministrstva za izobraževanje, na merila zavoda za statistiko, ki je po vsem sodeč v svojih analizah tudi sam pred dilemo, kako naj bi madžarski narod tako razdelil na razrede in plasti, da bo vsak poklic dobil s opravljenim razredno svoj vrednostni izraz. Težava vrhove izobraževalne institucije, ki zdaj razpisuje lastno kategorizacijo, na je v tem, da je praktično — in to na otrocih — izvedla delitev, ki dobi drugačen prizvok kot običajna statistična poročila.

Ministrstvo za izobraževanje sicer ne opozarja, da je mešanje razredov in plasti oziroma črk nemogoče, na primer tam, kjer starša ne izvira iz enakega razrednega okolja, vendar bi bilo po drugi strani težko uvrstiti v določene okvire npr. različice, ki bi recimo pomenila, da je otrok po očetu iz skupine B, po materi pa iz skupine E, se pravi, da je nekaj »posebega« — B/E.

Življenje je očitno veliko bolj zapleteno, kot so izumili kategoriziranja računa. Tudi v prvih reakcijah na ta čudni predpis ljudje bolj strmujo nad samo idejo kot nad načinom, kako naj bi jo uresničili.

MILOŠ ČOVIĆ

Samo nova imena?

Mirna predsedniška sprememba v Ekvadorju je za zdaj prinesla le nova imena — Trda roka generalske trojice

Dogodki zadnjih dni v Quitu so dokazali, da je imel popolnoma prav nekdajni ekvadorski predsednik Julijo Arosemena (sedaj je v izgnanstvu v Limi zaradi sodelovanja v novembrski zari), ko je proti koncu lanskega leta dejal, da so dnevi vojaške vlade Rodrigueza Lara na kratko odmerjeni. 11. januarja je general odstopil, vso oblast pa je prevzel vojaški triumvirat, ki si je nadel uradno ime vrhovni svet vlade.

General Rodriguez Lara, ki je še do pred kratkim vneto zatrdel, kako skušajo desničarski netilci zarot (bržčas je imel v mislih predstavniške vplivne ekvadorske oligarhije) in po oblasti hlepeči častniki vnesti razdor v deželo in spodnesti njegovo vlado, je ob odstopu dejal, da se je odrekel predsedniškega položaja povsem prostovoljno in brez vsakih pritiskov. Pred iztekom lanskega leta je general še bolj vneto zatrdil, da je »vojaška vlada« bolj kot kdajkoli prej deležna podpore ljudstva in oboroženih sil. Tako je vsaj pisalo v uradnem sporočilu, ki je prišlo iz predsedniške palače v Quitu, v tej palači pa je takrat domoval Rodriguez Lara.

Dokaj možno je, da je bilo volilnim častnikom ekvadorskih oboroženih sil napovedov vseh homatijskih okrog poskusov zarot, neredov in demonstracij, ki so ne nazadnje zahtevale tudi precejšnje število žrtev (med poskusom državnega udara no-

vembra lani je bilo okrog 120 mrtvih in ranjenih). Vsi soki častniki (admiral Alfredo Poveda, ki vodi novo huntu, poveljnika kopenskih in letalskih sil generala Guilermo Duran in Luis Leoro Franco) so sklenili z dovčrajšnjim predsednikom »gentlemanski dogovor« in namesto enega generala so krmlilo v državi prevzeli trije generali.

Nova generalska ekipa je takoj napovedala, da za zdaj ne misli uvajati kakšnih vsebinskih sprememb v ekvadorsko notranjo in zunanjo politiko, razen če ne upoštevamo obilne formulacije o »obnavljanju ustavne demokracije« in pa zagotovila (na katerega je kaj lahko pozabil), da bodo na oblasti do konca leta 1977.

Po drugi strani pa so vojak doma takoj dali vedeti, da nameravajo vladati s trdo roko. Neposredno po mirni spremembi v državnem vrhu so v Ekvadorju uvedli izredno stanje, uvedli policijsko uro in nagla sodišča. Za

razliko od bivšega predsednika Rodrigueza Lara so te ukrepe izvedli s prav vojaško suboparnostjo in se izognili nabuhlemu besednjaku o denimo »nacionalni revoluciji« in podobnim zvezim besedam, ki jih je sila rad in pogosto uporabljal mož, ki je pred nekaj dnevi od korakal iz predsedniške palače na idilično posestvo na podeželje, hkrati pa obdržal generalski čin, kar pomeni, da se še ni opovedal vsem vojaškim in verjetno tudi političnim ambicijam.

Vojaška hunta je že sestavila novo vlado, v kateri so bržčas sami vojski (tako ji je svetoval tudi bivši predsednik), desničarska opozicija pa je z ustanovitvijo »državljanske hunte« napovedala bolj novemu režimu, ki ga je označila kot »svetlo prevaro«. Drugo vprašanje je, kaj bo v novem položaju ukrenila najmočnejša radikalnoliberalna opozicijska stranka in kaj bodo storile vplivne sindikalne centrale.

AVGUST PUĐGAR

Spodrezani frak

Križa v Zahodni Sahari, ki je pripadala do skrajne napetosti med Marokom in Mauretanijsko na eni, ter Alžirijo na drugi strani, je vrgla senco tudi na področje, ki se imenuje demokratska politika. Mauretanijska je z desnim, ki je bil podpisana 23. decembra, od danes na jutro vzela iz obkroga bankovce po 1.000 in 200 »nupija« iz emisije 1973. Križna je dala Mauretanijski tiskati nove bankovce v Zahodni Nemčiji. Nenadna zamenjava bi ostala v okvirih rutine, če ne bi bilo znano, da je

Pretoria napoveduje »neodvisnost« Transkeja — O državljanstvu držav, ki jih sploh ni, in o rojstnem listu

OD NASEGA DOPISNIKA V LUSAKI

LUSAKA, januarja — To bo »zgodovinski dogodek«, je v noveletni poslanici podčrtal južnoafriški ministrijski predsednik Johannes Balthasar Vorster. Trditve sicer ni prida podkrepiti z argumenti, bil pa je nedvoumen o predmetu zgodovinskega pomena: razglasitvi prve »neodvisne« ne-bele države v okviru Južne Afrike, Transkeja.

Iz Umata, bodočega glavnega mesta, se prihajajo prva poročila o pripravah na »dan neodvisnosti«. Ta naj bi bil 26. oktobra. Vendar tega datuma »južnoafriška vlada« še ni potrdila. Očitno pa je potrdila, se pravi določila, kdo bo predsednik republike in kdo premier. Prvi položaj so namenili Bothi Sigcau, katerega celotni naslov je v angleščini glasi »home-land's senior Paramount Chief, Chief Botha Sigcau.« Premier bo dosedanj »chief Minister« Kaiser Matanzima.

Načrti za »Super de luxe« predsedniško palačo so že gotovi, stala pa bo podrgum milijon randov. Imela bo velikanjsko banketno dvorano s premično streho, poroča Sunday Tribune in pripominja: »Stala bo tako, da ne bo gledala na umatsko četrt rebever (dormitory slum) Naganagelwize, dom za okoli 20.000 črnih, od katerih mnogi žive v revščini.«

Družba Anglo-American in Rudniška zbornica se bosta, zagotavljajo, tudi odrezali na tuje stroške naj bi zrasel športni stadion za 50.000 gledalcev.

In tako naprej. Čeprav oktober ni daleč, pa časiška poročila bolj malo poročajo o že narejenem in sezidanim; bolj o načrtih in stvarih »v gradnji«.

Toda nekaj je očitno že nared: spominski vrčki z napisom »Inkuluweko« (neodvisnost); zagotavljajo, da bo vsak solar dobil ta spominek in da za povrh še zastavico nove države.

Ker bo Transkei država, bo imela državljane z državljanstvom. Pa bodo ti Transkejci hkrati državljani Južne Afri-

ke? O ne, to pa ne. Ravno za svoj 60. rojstni dan nekako pred mesecem dni je premier Vorster povedal:

»Kar se nas tiče, so vsi temnopolti ljudje državljani tega ali onega »homelanda«. Državljan, ki žive in delajo v tej deželi, so še vedno državljani njihovih dežel.«

Vorsterjev citat najbrž terja nekaj pojasnila. »Kar se nas tiče« se nanaša na okolišrine milijone belih južnih Afričanov, ne pa na dobrih 15 milijonov Afričanov ali na kakšne tri milijone »coloureds« (Evroafričanov), pa tudi ne na državljane azijskega rodu. Ti štirje milijoni imajo z zakonom zagotovljeno 86,7 odstotka vsega ozemlja Južne Afrike, ki meri 1.221.087 kvadratnih kilometrov.

Kdo ima kaj, je nemara najnazorneje opisal južnoafriški francoskan Cosmas Desmond v knjigi o prisilni preselitvi Afričanov v »bantustane« ali kakor jim uradno pravijo »homelands«. »Kar imajo (Afričani), je pretežno gospodarsko marginalna zemlja — preveč hribovita ali presušena ali preveč oddaljena od trgov in prometnih zvez, da bi bila produktivna.«

»Homeland« je bistvena sestavina »ločnega razvoja«, apartheida. Vorster in njegovi ne uporabljajo izraza »bantustan«, pač zato, ker bi l. tako priznali obstoj ljudstva Bantu, Afričanov kot sklenjene celote, in 2. ker sodijo, da gre za različna ljudstva ali »nacije«. Tako naj bi ljudstvo Xhosa, ki naseljuje Transkei (in Ciskei) oziroma so ga beli tja naselili, tvorilo prvo državo, zraslo iz homelanda. Prej ali slej naj bi šlo to pot še osem »bantustanov«.

Zadrega pa je v tem, da od 15 milijonov Afričanov, ki so jih beli planerji razporedili po »homelandih«, živi v rezervatih le sedem milijonov, se pravi manj kot polovico.

Kaj bo z njimi, ko bodo (če bodo) ti »homelandi« postali države? Bantu Citizenship Act, 1970, leta sprejeti zakon je določil, da je vsak Afričan pač državljan enega od »homelanda«, kjer naj bi bil deležen državljanских in političnih pravic. Ker več

Če teh 1,3 milijona ne bo dobilo ali vzelo transkejskega državljanstva, jim bo Južna Afrika odvzela državljanstvo? Bodo potemtakem postali osebe brez državljanstva, razseljeni, begunci in lastni domovini?

Bomo videli. Vsekakor bi v tem primeru zgubili še tisto trohro pravico, ki jih imajo doslej.

Tako bi bil ali celo bo krog apartheida še bolj sklenjen: brezpravni bodo še malo bolj brezpravni.

JOZE SIRCELJ

Ob Ču En-lajevi smrti

Izjemna osebnost kitajske revolucije

Pogovor z Josipom Vidmarjem o njegovem srečanju s Ču En-lajem

Eden izmed redkih, če že ne edinih Slovencev, ki se je imel priložnost pogovarjati s pokojnim kitajskim premierom Ču En-lajem, je bil Josip Vidmar. Ta je kot predsednik Zveze jugoslovanskih književnikov in predsednik SAZU vodil delegacijo, ki je 1957. leta podpisala v Pekingu jugoslovansko-kitajsko kulturno konvencijo. Člani delegacije so se med obiskom na Kitajskem pogovarjali z mnogimi ljudmi, med njimi z nekaterimi vidnimi osebnostmi iz kulturnega in političnega življenja. Med drugim jih je sprejel tudi predsednik vlade Ču En-laj, s katerim so se pogovarjali celo uro. Čeprav je od tega minilo že skoraj dvajset let, nam je Josip Vidmar v pogovoru razkazal še zelo sveže vtise o Ču En-laju, človeku, politiku in državljanu. O tem sta se z njim pogovarjala Miran Suštar in Andrej Novak, ki je pogovor po stenografskih zapisih pripravil za objavo.

DELO: »O čem ste se pogovarjali na vas Ču En-laj?«

VIDMAR: »Če bi vam ga hotel popisati, bi rekel, da je bil srednje vi-

sok, zelo slok človek z izredno inteligentnim obrazom in zelo naglimi kretnjami, poln energije in zgovornosti. Iz njega je nenehno vrelo. Po tej čudni dinamiki ki je bila v njem me je intenzivno spominjal na pokojnega Borisa Kidriča. Nekaj neugnanega ste čutili v njem, ko ste z njim govorili.

Ker je bilo takrat aktualno vprašanje stoterih cvetov, je Ču En-laj menil, da nam mora stvar razložiti. Pojasnjeval pa jo je z argumentom, da si lahko dovoliti tak izziv javnega menja samo partija, kakršna da je kitajska, ki je šla skozi toliko in toliko razvojnih faz. Razložil nam je podrobno, skozi kakšne stopnje vse je šla kitajska partija, in našel jih je sedem. To je izkoristil tudi za to, da nam je podal kratek oris zgodovine te partije, kar je bilo zelo premisljeno in zelo smiselno.

Kako je bilo s to stvarjo? Imel sem občutek, da svoboda cvetenja ne pretrina, tudi takrat ni bila, ko je bilo gibanje na višku... Ču En-laj je trdil, da je to velika gesta, velika stvar, velika sprostitev kulture. To je ponavljal tako trdovratno, da sem nazadnje vprašal, morebiti nekoliko nediplomatsko in neprimerno: »Ali je pri vas vsaka rožica zavezana, da mora cveteti?« Zelo sunkovito se je obrnil k meni, me ostro pogledal in rekel: »Ne, to ne, ampak mi pričaku-jemo od vsakega državljanca, da bo iskren in da ima voljo, biti iskren. Potem je svojo temo razvijal dalje.«

DELO: »Torej vas s svojim eks-pozemem ni prepričal?«

VIDMAR: »Ne, mene je sploh težko prepričati.«

DELO: »Pogosto naletimo na razlago, da z evropskimi miselnimi merili sploh ni mogoče razumeti kitajske politične in državne misli, da so to druge miselne dimenzije, druge premise in da zaradi prostega prostora med našim in njihovim miselnim sistemom marsičesa ne razumemo. Ali ste imeli v stikih s kitajskimi državniki tudi vi tak občutek?«

VIDMAR: »Nekaj podobnega je nekoč vsa Evropa trdila tudi o Rusiji. Svojičas je bila Masarykova knjiga o Rusiji za vso Evropo razodetje. Pri Kitajcih je to mnenje nekoliko bolj utemeljeno, kajti njihov svet je od nasega zelo odmaknjen. Tako tudi njih način mišljenja, ki je po mojem mnenju v tesni zvezi z njihovo simbolično pisavo...«

DELO: »Je tudi miselnost potem bolj simbolična kot racionalna?«

VIDMAR: »Seveda, simbolično-racionalna je. V tem je stvar. Če v tem se na neki način zrcali način njegovega razmišljanja. Če pa gledate njihovo politično misel, je prozorna

in za nas absolutno jasna. Govoril sem z ljudmi o njihovih odnosih do Sovjetske zveze in o velikanskem prostoru severno in zahodno od Kitajske, ki leži prazen in neizkoriščen. Vsi so molče izražali težnje k temu prostoru in kazali so čisto iste tendence, kot jih ima vsak narod, ki hoče nekaj pridobiti. V tem pogledu ni nobenih skrivnosti. Drugače pa je seveda glede povezave med vlado in ljudstvom. To ljudstvo se po svoji naravi nagiba k enaki naravnosti: že Goethe je pred 150 leti rekel, da se mu zdi, da so si Kitajci in Nemci v tem pogledu sorodni. V njihovi naravi je, da vsi mislijo enako ali podobno o mnogih stvareh.«

DELO: »In sto cvetov se je v bistvu bilo s to njihovo naravno tendenco?«

VIDMAR: »Seveda, kajti v umetnosti gre vendarle za izražanje individualnih posebnosti. Nekateri so tudi na Kitajskem v tistem času poskušali bolj svobodno misliti in razpravljati, a so jih potem udarili, tako kot je rekel Mao Ce-tung, ko so likvidirali sto cvetov: treba je bilo te gade privabiti iz luknji, potem smo lahko udarili po njih.«

DELO: »Na Kitajskem se ta enotna naravnost utemeljuje tudi s tem, da so s tem vendarle dosegli, da ni več lakote, da imajo vsi Kitajci dovolj jesti.«

VIDMAR: »To je vsekakor velikanski uspeh. V nobeni drugi državi si ni mogoče predstavljati, kaj pomeni, obložit in nasititi 700 milijonov ljudi. To je strahovit pritisk na državni aparat, ki ga država komaj zmaguje.«

DELO: »Druga značilnost Kitajske je tudi to, da Kitajci v tem pogledu nimajo ničesar svetega, nedotakljivega, da namenoma in organizirano razbijajo strukture ter jih na novo formirajo, skratka, da ne pustijo nobeni strukturi, da bi se utrdila.«

VIDMAR: »To si razlagam predvsem z iskanjem. Če vidiš, da nekaj ni pravo, iščeš nekaj drugega. Seveda pa do dobra politika pri vsaki taki stvari, kot je bila na primer kulturna revolucija, izkoristi vse možnosti in potem spet postavi meje. Priti nekam iz take strašne zaostalosti je dolg in težak proces.«

DELO: »Kakšen je bil odnos ljudi do voditeljev, razen vpludnostnega spoštovanja?«

VIDMAR: »To je bilo iskreno. Zlasti spoštovanje do Mao Ce-tunga in Ču En-laja. Ta nas je med drugim vprašal, kaj smo že videli, in zanimalo ga je, ali smo se kaj srečali tudi s preprostimi življenjem. Odgovorili smo mu, da v podrobnostih ne. Rekel nam je tedaj, da lahko kjerkoli, na katerikoli cesti, na deželi ali v mestu, rečemo svojemu spremljevalcu, naj nas pelje tja, kamor bi radi šli in nam omogoči pogovor s komerkoli, s komer bi želeli govoriti. Svetoval nam je, naj to vsekakor storimo. To sem ob neki priložnosti tudi izkoristil, in sicer sem šel k nekemu kmetu na vasi. Bilo je ravno ob času kosila in povabili so tudi mene. Bilo je res zanimivo.

Pogovarjal sem se s tem človekom in rekel mi je, da je življenje pod novo oblastjo veliko boljše, da imajo vsak dan kaj jesti. Pa ne le to — rekel mi je: moja hči je preskrbljena. Je v internatu v mestu, tam študira in bo postala bolniška sestra, tako da ima poklic in eksistenco zagotovljeno, meni ni treba skrbeti zanjo.

V isti vasi sem videl na neki hiši zastavo in pojasnil so mi, da je domači sin iz te hiše vojak. Vsaka hiša, ki ima koga v aktivni vojaški službi, ima pravico izobesiti zastavo. To so pripomočki za zbujanje zavesti, patriotizma itd. Kitajska je po številnosti in razsežnosti strohoviata dežela in vsak premik zahteva velikanjsko energijo. In Ču En-laj je bil izvor take resnično ogromne energije; neverjetna dinamika je bila v njem.«

DELO: »Ali vas je kaj spraševal o Jugoslaviji?«

VIDMAR: »To ga ni kdove kaj zanimalo. Bil je prevzet od svojih problemov. Ko smo prišli v palačo, so nas posadili v neko dvorano in nam rekli, da je pri predsedniku že neka delegacija, da pa bo prišel k nam, brž ko bo opravil. In res je kakih pet minut pozneje privihral, pozdravil, dal vsakemu roko, sedel in začel. Šlo je kakor stroj.«

DELO: »Je bil v manirah preprost človek?«

VIDMAR: »Popolnoma odprt in preprost. Seveda odprt do tiste meje, kakor se mu je zdelo prav in kolikor politik more biti. Protokola ni bilo nikakršnega. Ljudje, ki so nas pripeljali, so seveda vedeli, kdo je šef, to je druga stvar. V tem smislu je protokol funkcional, toda ko se je premier

pojaval, ni bil niti malo formalen in tudi z našim kitajskim prevajalcem se je pogovarjal popolnoma brez vsake visokosti, preprosto in tovariško.«

DELO: »Bilo pa mu je predvsem od tega, da vam predstavi trenutno kitajsko problematiko?«

VIDMAR: »Seveda, in navezadnje smo tudi mi prišli na Kitajsko gledat in preučevati Kitajsko. Vprašal nas je, kaj nas zanima, in to me je spraševal tudi prosvetni minister, ko sva se z avtom peljala z letališča v mesto. Rekel sem, da sem šef kulturne delegacije in da želim videti kulturne spomenike, ne želim pa gledati tovarn, kar ga je močno presunilo.«

DELO: »Kateri njegove državniške in politične lastnosti so po omogočile, da je prišel v novinarsko terminologijo kot »človek številka 2«, ki je obstal po vseh pretrih, ki jih je Kitaj-ska doživela?«

VIDMAR: »Mislim, da je bil Ču En-laj na začetku revolucije pravzaprav glava te revolucije, prvi mož, da pa je v svoji uvidevnosti in pameti na miren način priznal primat Mao Ce-tunga. Z enako modrostjo je potem obravnaval vso politično problematiko, na katero je vodstvo naletelo ali s katero se je moral ukvarjati in ga je to — namreč ta velika modrost in objektivnost — do stvari pa tudi do samega sebe — da ga je to vedno spontano vrglo na površje. V tem pogledu je bil res izjemna osebnost.«

DELO: »Se pravi, da ni nikdar kazal najvišjih osebnih ambicij?«

VIDMAR: »Ne, kazal je najvišjo osebno ambicijo z željo in voljo, opraviti svojo vlogo na mestu, za katerega je bil ustrujen. In to vedeti, to znati je izredna stvar.«

DELO: »Ali je osebno napravil na vas močan vtis?«

VIDMAR: »Moram reči,

Vse za zdravnika

Kljub mamljivim osebnim dohodkom in stanovanjem se komaj kateri zdravnik v BiH zaposli izven Sarajeva

OD NAŠEGA SARAJEVSKEGA DOPISNIKA

SARAJEVO, 13. jan. — Zdravstvena zaščita je v BiH očitno rezervirana samo za večje kraje. Manjši, predvsem od Sarajeva in drugih večjih središč oddaljeni ter nerazviti kraji, zmanjajo zdravstvenemu osebju milijone na mesec in stanovanja po izbiri. Zdravstveni kadri rajši brezposelni čakajo, da se bodo lahko zaposlili v Sarajevu. Družbi to sicer ni pogodu, a vseno ne ukrepa, kakor bi bilo treba.

Zunaj Sarajeva primanjkuje raznih kadrov; najbolj peneče pa je prav pomanjkanje osebja v zdravstvu, kajti BiH se trudi v naslednjih petih letih uvesti čim bolj polno zdravstveno zaščito prebivalstva. Pri tem naleti na prastaro težavo — kadri, ki jih je družba z velikimi stroški izsolala, odhajajo raje na delo v tujino ali se gredo brezposelnosti, kot da bi odšli iz glavnega mesta tja, kjer jih potrebujejo.

Trenutno išče v Sarajevu zaposlitev 11 splošnih zdravnikov, 25 zobozdravnikov, 215 medicinskih sester splošne smeri, 50 babic, 98 medicinskih tehnikov in 91 zoboteknikov. Številke so v resnici precej večje, kajti kdor od prijavljenih v zavodu za zaposlovanje zavrne službo v manjšem kraju, ga izbišejo s seznama nezaposlenih. Če bi hoteli, bi dobili zaposlitev že 30 kilometrov iz Sarajeva. Poleg tega bi lahko

izbirali osebni dohodek in stanovanje domala po želji. V BiH več kot polovica občin išče zdravnika. Republika trenutno z razpisu išče 350 splošnih zdravnikov. Razpisano so mesta v majhnih, a sodobno urejenih krajih: v Iliašu, Visokem, Višegradu, Poči, Goraždu, Olovu, Rudem, Mostarju, Banjaluki, Trnovu, Varešu, Bradi, Sokolu, Zenici in še kje. Iliaš, Visoko, Olovo in Zenica so vse sodobna mesta, povezana s Sarajevom s sodobnimi cestami. Do najbolj oddaljenega kraja je uro vožnje. Osebnih dohodkov je najmanj 4.500 dinarjev, dvosobno stanovanje dobi zdravnik takoj, če pa mu je premajhno ali ni ravno na sončni strani, mu bodo ustregli. Sprejemajo tudi popolne začetnike brez prakse.

V Dobručki pri Gornjem Vakufu so domačini že obupali. Za nas ni zdravnika,

pravijo. Že deset let z razpisu iščejo zdravnika za svojo ambulanto. Ponujajo mu dvosobno stanovanje in osebni dohodek 10.000 dinarjev na mesec. Ponudili bi mu še večje stanovanje, večji dohodek in honorarni zaslužek, trdijo Dobručani, a kaj, ko se vpraša nihče ne za to delovno mesto.

Zdravniki so torej postali tržno blago, kot solata ali karkoli drugega na tržnici. Po študiju začnejo enostavno mahati z diplomami, ki so jih dobili za družbeno sredstva: kdo da več in bližje Sarajevu? Tako bogatejša občine pokupijo še sveže diplomirance, medtem ko nerazviti ostanejo brez osnovne zdravstvene zaščite in pridejo do zdravnika po pol dne hoda ali celo vožnje. Po podobno je pomanjkanje drugega zdravstvenega osebja: zobozdravnikov in medicinskih sester.

BOGDAN NOVAK

Decembra rekorden izvoz

Drugače pa smo lani ohranili klavrne razmere v zunanji trgovini

LJUBLJANA, 15. jan. —

Decembra 1975 sta se gibali jugoslovanska in slovenska zunanja trgovina v znamenju rekordov. Tako slovenski kot jugoslovanski izvoz sta bila namreč zneskovno višja kot katerikoli mesec do zdaj. Sicer pa je bilo lansko leto leto pičlega izvoza, čeprav je bil lanski zunanjetrgovinski primanjkljaj manjši kot leta 1974, vendar le na račun uvoznega zavarovanja uvoza. Hkrati pa se je nadaljevalo klavmo razmerje med obsegom uvoza in izvoza, saj kaže celoletni podatki, da so z izvozom plačali le malo več kot polovico uvoza.

Po podatkih zavoda SR Slovenije za statistiko so decembra lani v vsej državi izvozili za 7,76 milijarde dinarjev, kar je za 16 odst. več, kot so bili izvozili decembra 1974, in za 40 odst. več kot novembra lani. Od tega so iz Slovenije izvozili za 1,46 milijarde dinarjev, kar je za 42 odst. več, kot so izvozili decembra leta 1974, in za 34 odst. več kot novembra lani.

V Jugoslavijo so decembra 1975 uvozili za 13,04 milijarde dinarjev, kar je za 10 odst. več kot decembra leta 1974 in za 34 odst. več kot novembra lani. Od tega so v Slovenijo uvozili za 2,74 milijarde dinarjev ali za 4 odst. več kot decembra 1974 in za 32 odst. več kot novembra lani.

V vsem letu 1975 so v Jugoslavijo uvozili za 130,8 milijarde dinarjev ali zneskovno za 2 odst. več, kot so uvozili leta 1974, izvozili pa so za 69,2 milijarde dinarjev ali za 7 odst. več. Razlika med tema dvema zneskoma pove, da je znanal lanski jugoslovanski zunanjetrgovinski primanjkljaj 61,6 milijarde dinarjev in je bil za 1,9 milijarde dinarjev ali za 3 odst. manjši kot leta 1974.

V Sloveniji so leta 1975 uvozili za 25,4 milijarde dinarjev, kar je zneskovno za 3 odst. več kot leta 1974, izvozili pa so za 12,9 milijarde dinarjev ali za 8 odst. več. To pomeni, da je znanal leta 1975 slovenski zunanjetrgovinski primanjkljaj 12,5 milijarde dinarjev in je bil za 284 milijonov dinarjev ali za 2,2 odstotka manjši kot leta 1974.

ILJA POPIT

Poliester tudi v Sloveniji?

Kemična industrija bo delno nadomestila uvoz tekstilnih surovin

LJUBLJANA, 15. jan. —

Najbolj boleče vprašanje slovenske tekstilne industrije, bodo se papirje surovine. Ne le zaradi uvoznih bremen, temveč tudi zaradi tega, ker bo morala še naprej — čeprav proizvede 23 odst. tekstilnih izdelkov v Jugoslaviji — kupovati surovine druge po državi. Njihov izbor in kvaliteta pa mora biti bosta povsem ustrezala našemu proizvodnemu programu. Dogovarjanje tekstilne in kemične industrije v Sloveniji bi torej vprašanje lahko delno rešilo, toda le če bo tovrstne, kot je bilo doslej.

To je bila ena izmed priporočil komisije za oceno srednjeročnega razvojnega programa slovenske tekstilne industrije, ki je na današnji seji v gospodarski zbornici obravnavala recenzije tega programa.

V novem programu bi bilo treba zato dogovarjanje s kemično industrijo, ki naj bi delno nadomestila uvoz, odmeriti še pomembnejše mesto. V Sloveniji že izdelujejo poliamidna vlakna, se veliko bolj pa bi potrebovali poliesterna vlakna. Pri tem pa še ni jasno, če zaradi neizsklenega razvoja ne pretehtata predimenzioniranja zmogljivosti, saj po mnenju nekaterih proizvajalcev umetnih vlaken že pokriva jugoslovanske potrebe.

Druga manjša pripomba glede plana 1976–80, ki ga je komisija ocenila pozitivno, je bila med drugim tudi, da je potrebno posvetiti večjo pozornost kreiranju vzorcev. Zelo kakovostnim izdelkom namreč pogosto manjka tudi primerna končna obdelava, kar mnogokrat odbije kupec, ki jim pri nas, ko je znano, običajno ne manjka izbirljivosti.

Obsodili so tudi mačehovski odnos do administracije v panogi. Čeprav so nanjo mnogokrat upravičeno uperjene kritične osl, je treba vedeti, da razmeroma dobra tehnologija brez ustreznega dobno organiziranega marketinga in drugih služb na svetovnem trgu nima prihodnosti.

DUŠAN SNOJ

Na kratko

Mladi bodo urejevali Djerdap

KLADOVO, 13. jan. (Tanjug) — Tisoč mladih iz vseh socialističnih republik in avtonomnih pokrajin se bo letos zbralo na mladinski delovni akciji Djerdap 76. Mladi bodo urejevali djerdapske bregove Dunave. Vrednost del bo znašala 4 milijone dinarjev, investitor pa je hidroelektrarna Djerdap. Brigadirji bodo tako kot prejšnja leta bivali v mladinskem naselju Karatós.

Letos 900.000 ton nafte iz Beničancev

DONJI MIHOLJAC, 13. jan. (Tanjug) — Na slavonskih naftnih poljih pri vasi Beničanci v občini Donji Miholjac INA-Naftaplina iz Zagreba načrtujejo, da bodo letos dosegli rekordno proizvodnjo: 900.000 ton nafte. Lani so imeli doseg največje letno proizvodnje (670.000 ton nafte). V tleh ležih in pol, odkar črpajo nafto v tem delu Slavonije, so proizvedli dobra 2.300.000 ton nafte.

KDO NAJ BI SKRBEL ZA PRENOVO STARIH MESTNIH JEDER?

Operacije tisočletnikov

Škofji Loki, Piranu in Ptujtu želijo dati takšno podobo, kakršno so imela ta mesta pred stoletji — Dosedanje uspešne akcije — Težave z denarjem

SKOFJA LOKA, 14. jan. — Moralo bi nam biti žal vsakega kulturnega spomenika, ki bi ga uničil zob časa ali človek z nesmotno uporabo prostora. Do tega spoznanja so že pred časom prišli v Škofji Loki, Piranu in Ptujtu, v mestih, kjer varstvenikom kulturnih spomenikov in urbanistom ni bilo žal truda in denarnih sredstev, da so kolikor mogoče obnovili stara mestna jedra ter jim dali podobe, kakršne so imeli v svojih najznamenitnejših zgodovinskih dobah.

Posebno v Škofji Loki, tem tisočletnem slovenskem mestu, so želeli dati staremu delu mesta takšno podobo, kakršno je imelo pred dvestimi leti, pred stoletji. Zleboti in dimniki, polna in škukature na hišnih pročeljih, vse to so podrobnosti, ki sodijo k čim popolnejši rekonstrukciji hiš v starem mestnem središču.

Ni se treba bati, da bi moderni Ločani delali nepopravljive napake, kakršne so delali njihovi predniki.

»Edina hiša na loškem mestnem trgu, ki so jo pred vojno temeljito obnovili po najmodernejših metodah, ne da bi prej pogledali, kaj je pod starim ometom, je bila gostilna Krona,« pripoveduje konzervator Milan Zeleznik.

»Škoda, ki smo jo odkrili pred nekaj leti, je nenadoma, mestljiva: pod najnovejšim sliki, ki so jo pred vojno temeljito obnovili po najmodernejših metodah, ne da bi prej pogledali, kaj je pod starim ometom, je bila gostilna Krona,« pripoveduje konzervator Milan Zeleznik.

»Škoda, ki smo jo odkrili pred nekaj leti, je nenadoma, mestljiva: pod najnovejšim sliki, ki so jo pred vojno temeljito obnovili po najmodernejših metodah, ne da bi prej pogledali, kaj je pod starim ometom, je bila gostilna Krona,« pripoveduje konzervator Milan Zeleznik.

»Škoda, ki smo jo odkrili pred nekaj leti, je nenadoma, mestljiva: pod najnovejšim sliki, ki so jo pred vojno temeljito obnovili po najmodernejših metodah, ne da bi prej pogledali, kaj je pod starim ometom, je bila gostilna Krona,« pripoveduje konzervator Milan Zeleznik.

Nepopravljive napake

»Šli bomo celo tako daleč, pravi predsednik občin-

skke kulturne skupnosti Andrej Pavlovec, »da bomo mestili na hišna vrata celo takšne kije, kakršne so imeli Ločani pred stoletji. Zleboti in dimniki, polna in škukature na hišnih pročeljih, vse to so podrobnosti, ki sodijo k čim popolnejši rekonstrukciji hiš v starem mestnem središču.

Ni se treba bati, da bi moderni Ločani delali nepopravljive napake, kakršne so delali njihovi predniki.

»Edina hiša na loškem mestnem trgu, ki so jo pred vojno temeljito obnovili po najmodernejših metodah, ne da bi prej pogledali, kaj je pod starim ometom, je bila gostilna Krona,« pripoveduje konzervator Milan Zeleznik.

»Škoda, ki smo jo odkrili pred nekaj leti, je nenadoma, mestljiva: pod najnovejšim sliki, ki so jo pred vojno temeljito obnovili po najmodernejših metodah, ne da bi prej pogledali, kaj je pod starim ometom, je bila gostilna Krona,« pripoveduje konzervator Milan Zeleznik.

»Škoda, ki smo jo odkrili pred nekaj leti, je nenadoma, mestljiva: pod najnovejšim sliki, ki so jo pred vojno temeljito obnovili po najmodernejših metodah, ne da bi prej pogledali, kaj je pod starim ometom, je bila gostilna Krona,« pripoveduje konzervator Milan Zeleznik.

»Škoda, ki smo jo odkrili pred nekaj leti, je nenadoma, mestljiva: pod najnovejšim sliki, ki so jo pred vojno temeljito obnovili po najmodernejših metodah, ne da bi prej pogledali, kaj je pod starim ometom, je bila gostilna Krona,« pripoveduje konzervator Milan Zeleznik.

POMLAJENA HISA — Homanova hiša v Škofji Loki je zgled, kako je mogoče stari hiši dati kar najboljšo uporabnost pa tudi estetsko in konzervatorsko dognan videz.

Foto: Arhiv »Delas

Popolna prenova gradu

Se večje urbanistično-kulturnovarstvene poudige nameravajo Ločani izvesti nasproti zgradbe občinske skupščine na vogalu Mestnega trga in Poljanske ceste ter nize proti Spodnjemu trgu. Na kraju, kjer zdaj stoji zid, so namreč našli ostanke starega vodnega jarka, prek katerega so bili razpeli mostovi, poleg so bila velika mestna vrata, na začetku spodnjega trga pa zgradba, ki so jo pred desetletji porušili.

Na podlagi starih načrtov in slik ter arheoloških najdb nameravajo prihodnosti (ki pa verjetno še ni tako blizu glede na kronično pomanjkanje denarja za take namene) obnoviti ta del mesta, da bo imel podobo, kakršno je imel na starih grafikih.

Medtem ko so stari nuno sko kačo že primerno zastavirali ter njene prostore namenili mestnemu arhivu, bodo (seveda še ni natančno znano kdaj) na starodavnem gradu, ki kraljuje nad mestom, postavili še visok zid, kakršnega je imel grad v predpreteklem stoletju. Tako bo spet stala fevdalna grajska postojanka, ki pa bo imela — za razliko od prvotnega — popolnoma kulturno poslanstvo.

Pa denar?

Medtem ko so načrti že skoraj do potankosti izdelani, pa tako Ločani kot Pirančani in Ptujčani, katerih zgradbe v mestnih jedrih sodijo med kulturne spomenike prve kategorije, ne vedo, kje bodo dobili denar za te velikopotezne, a hkrati nadvse pomembne obnove. Razmeroma skromna sredstva občinskih in kulturnoskupnostnih proračunov gotovo ne bodo zadostala. Prebivalci starodavnih, tisočletnih mest morajo obnavljati in kopati v »fusen pozabi« svojo kulturno dediščino, češar prebivalcem novih mest ni treba — kar pa je hkrati kulturna dediščina vseh Slovencev.

Ločani, Pirančani in Ptujčani zato menijo, da bi morala tri mestna jedra treh slovenskih mest, v katerih je na kupu tako mnogo kulturnega bogastva, zanimata vslovensko kulturno javnost. Republika Slovenija naj bi po mnenju predstavnikov treh mest v svojih družbenih načrtih predvidela ustrezna denarna sredstva, kajti samo pomoč občinskih skupščin in kulturnih skupnosti gotovo ne bo zadostovala.

Ce trdimo, da je kulturna dediščina del turistične ponudbe in če je Slovenija turistična dežela, potem se bo do ta sredstva kmalu začela vračati, čeprav skozi druga vrata.

MARJAN RAZTRESEN

ZDRAVILIŠKI TURIZEM

Toplice za revmo

Pogovor z dr. Antonom Franovičem o nadaljnji usmeritvi in razvoju Čateških toplic — Novih 50 postelj in EKG

ČATEŠKE TOPLICE, 16. jan. — »Z zdravilnim vrelcem temperature 57,2 stop. C sodijo Čateške Toplice med najmodernejše rehabilitacijske centre v Jugoslaviji,« piše na prolektu tega zdravilišča, ki se je v zadnjih desetih letih uveljavilo predvsem pri zdravljenju revmatičnih boleznih. Pred kratkim so samoupravni organi zdravilišča, Emone in občinske skupščine Brežice podprli srednjeročni plan razvoja zdravstvene službe v toplicah.

Za sedanjí ugled toplic in za nova načrtovanja ima velike zasluge dr. Anton Franovič, specialist za fizikalno medicino in rehabilitacijo, ki se je povsem posvetil zdravljenju revmatičnih boleznih. Doslej je doma in v tujini objavil prek deset strokovnih in znanstvenih del področja revmatologije in balneorehabilitacije. Povprašali smo ga za bistvene črte programa toplic.

Sodelovanje z bolnišnico

»Čateške toplice naj bi v leti dobile celovito podobo sodobnega svetovnega zdravilišča za revmatične bolezni. Tu naj bi se razvil tudi zdravstveni turizem, ki bi postal vreden zaupanja vseh kategorij naših gostov. V ta namen smo že izdelali nujne kadrovske norme, da bi zagotovili kvalitetne zdraviliško

zdravstvene usluge. Tako bomo že letos povečali število zaposlenih zdravstvenih delavcev za 50 odstotkov, odprli zdraviliški oddelki s 50 posteljami uvedli EKG diagnostiko in klinični laboratorij. Seveda bomo še naprej sodelovali z zdravstvenim domom in bolnišnico v Brežicah, saj smo na primer že lani v ta namen uvedli popolnansko izmenjo fizioterapije. Naj omenim, da so te tri ustanove oddaljene druga od druge le 5 minut vožnje z avtom, in da je naš oskrbní dan cenejši, zato se bodo s pridobljenimi ležišči možnosti sodelovanja še povečale, predvsem s travmatološko kirurgijo.

Samo ob sebi se ponuja vprašanje, ali bodo Čateške Toplice kot TOZD Emone Ljubljana gmotno kos takšnemu načrtu, saj bo potrebno izpopolnjevanje zdravstvenih delavcev, superspecializacije zdravnikov, praksa v tujih bolnišnicah in revmatoloških klinikah, znanstveno delo okviru Balneološkega inštituta SRS in podobno.

Načrti in možnosti

»Ko smo pripravljali razvojno zasnovano Čateških Toplic in zdravstvene službe posebej, smo imeli celo vrsto razgovorov o profilu vroste. Dolga leta smo si izmenjali

izkušnje. Sodelovali so revmatologi, turistični ingostinski delavci, naši pacienti, tuji in drugi. Tako se je izoblikoval koncept zdraviliškega kraja Čatež. Vedno pa je bila v ospredju sedanja in prihodnja strokovnost naše zdraviliške službe, ki postaja sestavni del revmatološke in rehabilitacijske službe v republiki in Balneološkega inštituta SRS. Jasno, čateške gmotne zmožnosti so precej manjše za tak razvoj, vendar že imamo predhodno soglasje Emone, da bo financirala 70 odstotkov potreb za strokovno izpopolnjevanje zdravstvenega kadra. To pa nam zbuja optimizem.

Kakšne bodo glavne značilnosti letošnjega leta? »S povečanim številom zdravnikov se bomo laže posvečali vsakemu bolniku posebej. Z uvedbo bolniškega oddelka bomo ločevali težje bolnike od drugih pacientov in gostov. Celodnevna fizioterapija bo zagotovila hitrejša zdravljenja, tako stacionarnih kot ambulantnih pacientov. Nove možnosti nam obeta tudi EKG lagnostika in superspecializacija dr. Vidmarja v kardiologiji. Z revmatološko usmerjenim kliničnim laboratorijem pa bomo lahko zasnovali tudi obdelovanje podatkov in znanstveno delo.

VLADO PODGORŠEK

Politična reportaža

Tudi združevanje je revolucija

O pridobivanju hrane, združevanju kmetov v zadruge in tozde pa tudi o poti k dohodkovnim samoupravnim odnosom

Cisto na koncu lanskega leta, zadnje dni decembra, je našo pozornost pritegnila ena izmed praznov v lanskem jubilejnem letu, ko smo se tako široko in uspešno spominjali 30. letnice zmage nad fašizmom ter treh desetletij dela in samoupravljanja v svobodi. V tem letu smo tehtali revolucionarne izkušnje, jubilej v zadnjih dveh dneh decembra pa nas je ponovno opomnil, da poleg dolge vrste revolucij, ki se v tem stoletju dogajajo na našem planetu in tudi v naši državi (mislimo na politično, socialno, kulturno, seksualno revolucijo), obstaja še »zelena revolucija« oziroma vse tiste spremembe na poti k napredku, ki pomagajo k precej izpadnejšemu pridobivanju hrane — za site in za neštete lačne ljudi na svetu.

To je bil 30-letni jubilej kmetijskega kombinata Beograd, na katerem so razdelili ustrezna zasluženja odlikovanja v tem kolektivu, ki šteje več kot 20.000 zaposlenih, ima okrog 100.000 hektarov zemlje, 50.000 glav goveda, 120.000 prašičev in ki na leto proizvede za 80.000 vagonov raznih pridelkov in izdelkov. Nagradili so stotine dobrih delavcev kolektiva, razglasili prvake dela ter izmed 70 tisočev izbrali 6 najboljših. Ob tej priložnosti so med drugim poudarili, da je veliki kmetijsko-industrijski kombinat, ustanovljen pred tremi desetletji — potem ko je Boris Kidrič določil skupino beograjskih aktivistov, naj grejo v Pančevački Rit in začno obdelovati zemljo, da bo dajala hrano — napravl tudi pomembne nove korake v ustavnih preobrazbi, v razvoju samoupravljanja.

PKB kot ga na kratko imenujejo, si prizadeva ne samo za povezovanje dela ljudi na zemlji z znanostjo, ki velja za gibalno razvoja tudi v samoupravljanju, in za uveljavljanje najsodobnejših pripomočkov in metod za de-

lo, je v jubilejnih trenutkih pripravil nekatere primerjave in orisal nekatere rezultate, iz katerih je razvidno, da so celo boljše kot na najmodernejših posevstvih v Kaliforniji in drugje v Ameriki, v ZR Nemčiji, Franciji in drugod, saj v PKB danes na hektar 299 kg mesa in pridobijo 1245 litrov mleka. Storitnost je izredno hitro naraščala, tako da se zdaj tudi glede tega lahko kosajo z najboljšimi razvitiimi po svetu. V predelavi hrane so uvedli najsodobnejšo tehnologijo — precej zaposlenih iz PKB se seznanja s tehnologijo v Evropi v tovarnah tritke Unilever, s katero PKB vlaga v nadaljnje izboljšanje proizvodnje. Če zraven tega upoštevamo, da je PKB uspešno prodir v svet, zlasti v države v razvoju, kjer dela projekte za sodobno proizvodnjo hrane (Irak, Peru, Kuvajt, Tunis), je jasno, da je ta objekt resnično eden izmed biserov našega razvoja.

Kljub temu pa — tudi če vemo to vsaj samo površno in če pomislimo na vsakodnevne in vsakotne

težave v pridobivanju in ceni hrane — se moramo vprašati: kako to, da nimamo poleg tega kombinata, ki je žal en sam, še 20 drugih v Vojvodini, Slavoniji, Srbiji in kje drugje, kako to, da imamo še zmeraj probleme s pridobivanjem hrane, da moramo uvažati ne samo sladkor in olje, temveč tudi krompir in fižol, in da ne moremo izvažati pšenice in koruze, ko vendar vemo, da ima hrana na zunanjem trgu nič manjšo vrednost kot nafta? Na to laično vprašanje bi bilo mogoče odgovoriti na več načinov, vendar se ne bomo spuščali v to, temveč se bomo vrnili k trditvi iz naslova: spregovorili naj bi o revoluciji in združevanju. Kajti ravno v začetku letošnjega leta so si v Srbiji in Vojvodini, a tudi drugje, začeli še bolj prizadevati za združevanje dela in sredstev kmetov na podlagi nove ustave. Gre za združevanje, ki naj bi predvsem prineslo večje uspehe v kmetijstvu, v pridobivanju hrane, omogočilo pa naj bi tudi večjo gospodarsko varnost kmetom (ki še danes pridelajo 80 odstotkov koruze

v SFRJ), ter pomagalo odpraviti prejšnje čisto nakupno-prodajno razmerje med kmetovim delom in zemljo ter družbenim sektorjem. Seveda tudi naš slavljeneč, ki smo ga omenili, kmetijski kombinat Beograd, kooperira s kmeti: kombinat ima 75.000 kooperantov v skoraj 200 vaseh v Srbiji, Vojvodini, Makedoniji in Crni gori. Toda na ustavnih načelih — zunaj običajne kooperacije — je povezan samo s približno 2000 zasebnimi kmetovalci, kar je malo, zelo malo. Omeniti kaže še eno malenkost, ki meče na to združevanje: deček ljudi z druge strani medalje: prav pred jubilejnimi dnevi kmetijsko-industrijskega kombinata Beograd je bilo mogoče zaslediti novico, da je tržna inspekcija Beograda pozvala posamezne tozde kmetijske kombinata Beograd, naj kmetom — kooperantom vrnejo okrog 28,5 milijona starih dinarjev, ker so jih za toliko ogoljufali ob odkupu živine, tako da so za kalo odračunali več, kot dovoljuje zakon.

Ta malenkost, to majhno odkritje inspekcije, odkritje krivice, ki so jo ti tozdi napravili kmetom, samo pomeni, da bo treba še marsikaj storiti za razvoj proizvodjalnih odnosov in za sodelovanje kmetov z družbenim sektorjem ter odpraviti situacijo, ki je za nas značilna — nevarnost, da se bo izkoriščal tvoj bližnji, v tozdu ali kje drugje, kjerkoli te more.

V SR Srbiji se je v začetku letošnjega leta povečala skrb za ureditvevanje zakona o združevanju kmetov in ustanavljanju kmetijskih združenj, teh tradicionalnih oblik združevanja kmetov, združenj, ki so v minulih letih izginile, ker so jih »požrli« posamezni tozdi kmetijskih kombinatov, ki se v bistvu niso menili za resnično kooperacijo s kmeti, temveč so se ukvarjali pretežno s trgovino.

»Združevanje je zakon življenja« — piše na stavi kmetijske zadruge v hribovski vasi Sicevu blizu Niša, kjer

imajo zadruge že več kot tri desetletja. Združevanje kmetov v zadruge in tozde kmetijsko-industrijskih kombinatov na temeljih ustave v Srbiji že teče, vendar večjih uspehov še ni videti: po besedah republiškega sekretarja za kmetijstvo dr. Branka Jovanovića je v Srbiji zunaj pokrajinskih združenj v zadruge komaj 3 odstotke kmetov. Tako imajo 106 kmetijskih združenj s približno 30.000 gospodinjstvi od skupno 690.000 gospodinjstev. Lani so ustanovili samo tri nove kmetijske zadruge.

Od milijona hektarov obdelovalne zemlje v Vojvodini, ki je v rokah zasebnih kmetovalcev, so s posameznimi oblikami kooperacije zajeli le 700.000 hektarov. V času priprave na novi »zeleni načrt« — nov družbeni dogovor o predelovanju zakona o združevanju kmetov in ustanavljanju kmetijskih združenj, Ivo Kuštrak dejal, da je treba storiti vse in aktivirati velikašne neizkoriščene zmogljivosti v kmetijstvu, »tukaj pa je edina pot — združevanje na temelju ustavnih rešitev. Razvojne premije in druge ugodnosti za osnovne kmetijske proizvode, ki jih bodo tudi v novem »zelenem načrtu« dajali v obliki nadomestil, bodo lahko dobivali samo združeni zasebni proizvajalci. To bo spodbudilo k združevanju, »ki je zakon življenja«, ne pa edina spodbuda. Dokler v naši »zeleni revoluciji« združevanja ne bomo uresničili na podlagi skupnih dogovorjenih interesov, dokler se marsikje ne bo spremenilo tradicionalno gledanje na zasebnega kmetovalca, pogostno žrtev neizpolnjenih obljub ali drugih krivic od ljudi, ki imajo svojo plačo in zanesljivo delovno mesto v družbenem sektorju, ne bomo mogli doseči večjih uspehov. Zato lahko rečemo, da je taka vrsta združevanja pravzaprav revolucija, ne pa samo »zelena revolucija«.

Zdravko Ilie

ODBOJKA

NA KVALIFIKACIJAH ZA OI

KOŠARKA

V PROMOCIJSKEM PRVENSTVU

ODBOJKA

V RAZNIH LIGAH

Jugoslavija gladko premagala Kuvajt

Italija bo danes igrala z Islandijo

RIM, 16. — Danes se je začel tukaj predolimpijski kvalifikacijski moški turnir, ki sodi tudi v okvir proslav 30-letnice obstoja italijanske odbojbarske federacije.

V današnjih srečanjih ni prišlo do presenečenj in so dala take izide:

A SKUPINA (Rim)	
Grčija - Islandija	3:0
(15:1, 15:2, 15:1)	
Italija je počivala.	
B SKUPINA (Rim)	
ZDA - Turčija	3:0
(15:8, 15:8, 15:11)	

Jugoslavija - Kuvajt 3:0

Jugoslavija si je zmago priborila z lahkoto, saj se jim mlada, a borbeno ekipa Kuvajta ni mogla rešnje upirati.

Jutri bo Italija igrala z Islandijo. Italija bo zelo pomembna, saj bi zmagovalac že dobil pravico do vstopa v finalni del tega turnirja.

Tudi v italijanskem taboru se mrzlično pripravljajo na nastop proti šibki Islandiji. Italijanska odbojbarska zveza je danes razdelila 700 brezplačnih vstopnic navijačem, da bi pomagali svoji ekipi k zmagi.

UMETNOSTNO DRSANJE

ZENEVA, 16. — Britanec Curry je zmagal med moškimi posamezniki na evropskem prvenstvu v umetniškem drsanju. Drugi je bil Kovalev (SZ), 3. pa Hoffman (NDR).

TENIS

Na mednarodnem teniskem turnirju v Atenah je Romun Nastase v četrtfinalu moških posameznikov izločil Jugoslavana Franulovića s 6:3 in 6:2.

Precej zahtevna naloga za okrnjeno postavo Bora

Dvojno srečanje med Domom in Patriarco

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

Borovi člani, ki so v nedeljo ne pričakovano izgubili doma proti Interju 1904, bodo drevi v Gorici skušali obdržati prvo mesto na lestvici.

«Pavi» pa bodo tokrat nastopili z dokaj okrnjeno postavo, saj Mari ne bo mogel računati na mladince, ki bodo zaposleni z Interjem 1904, in na Martina Kralja, ki se je posko doval.

MLADINCI

Danes bo v Dolini povratno srečanje med Borom in Interjem 1904. Borovci so trenutno tretji na lestvici, Inter 1904 pa je zanesljivo prvi. Obe ekipi sta praktično že v finalu.

Tekma se je v prvem delu končala dokaj klavirno, saj so borovci zapustili igrišče, nato pa se je zadelo v uredila in danes je pričakovati, da se bosta ekipi spoprijeli v prijateljskem vzdušju.

Polet bo jutri doma igral proti Italidru. Poletovci bi lahko poskrbeli za prijetno presenečenje. Objeektivno bi lahko premagali Italidre, ki so takoj povzpeli višje na lestvici.

KADETI

Medtem ko bodo borovci tokrat počivali, bodo Kontovečki gostovali pri Don Boscu, ker v prvem kolu ni

igral, ker je bil njegov nasprotnik Flaminiu zaposlen s finalnimi tekmami.

Po lepi zmagi nad Albo Mobilcaso iz Krima je Dom v prvenstvu «kadetov» trenutno na prvem mestu lestvice. Domovci so par točk zasluženo dobili, saj so v nedeljski tekmi pokazali lepo in dinamično igranje, čeprav je bila to prva letošnja tekma, ki so jo odigrali. Ogledimo si celotne rezultate prvega kola:

Dom - Mobilcasa	68:62
Arte C - Patriarca	29:17
Arte A - Arte B	98:53

LESTVICA

Patriarca	1	117	29	2
Arte A	1	98	53	2
Dom	1	68	62	2
Mobilcasa	1	62	68	0
Arte B	1	53	98	0
Arte C	1	29	17	0

PRIHODNJE KOLO

Patriarca - Dom (17. 1.)

Mobilcasa - Arte A (18. 1.)

Arte B - Arte C (18. 1.)

Danes ob 16.30 urah naši fantje odigrali tekmo proti Patriarcu v te

lovančini UGG. Domovci startajo s trdnjo voljo, da bi vsaj dobičk zaigrali, kajti zmaga pomeni skoraj nemogoč podvig. Trener Hvalic je za to zelo težko tekmo vestno pripravil svoje varovance in skical naslednje igralce, ki se bodo morali zbrati na zgoraj omenjenem igrišču uro pred začetkom tekme: Kont, Dornik, Cubelj, Tercic, Semolice, Bresciani, Tomazic, Princic, Fajt in Figelj.

Naši najboljši strelci: L. Semolice 30, V. Kont 18, M. Dornik 10, M. Cubelj 6, F. Tercic 4.

DEČKI

Domovci bodo doma igrali proti močni Patriarci, ki sodi med glavne favorite za prvo mesto. Naši košarkarji so v prejšnjem kolu zanesljivo premagali Patriarco B, današnja tekma pa bo pokazala, če bodo lahko posegli po enem od prvih dveh mest.

Brežani se bodo prvič predstavili svoji publiki. Doma bodo igrali proti Don Boscu, ki je v prvem kolu premagal Chiadino.

Kontovečki bodo jutri doma sprejeli v goste Ferrovio, ki doslej še ni igral. Polet se bo prav tako doma spoprijel z Aurisino, medtem ko bodo borovci gostovali v štednjem, edko

POMLAD

Prejšnji teden se je v Trzinu zaključil pokrajinski del turnirja Pomlad, v katerem sta bila izločena med drugim tudi Bor in Kontovel.

Prvo mesto je osvojil Pallacanestro Trieste, ki je v finalu premagal Flaminiu s 110:79, v srečanju za 3. mesto je Inter premagal Patriarco s 77:67.

NOGOMET

Na svojem gostovanju po Aziji je jugoslovanski nogometni klub Velež v Singapurju premagal reprezentanco te dežele s 5:1.

ATLETIKA

Mennea izenačil rekord
BRA* (Cuneo), 15. — Italijanski sprinter Pietro Mennea je na tekmo vanju «indoor» v tem mestu izenačil italijanski rekord v teku na 60 m s časom 6"6. Italijanski rekorderji na tej progi so poleg Mennee še Guerrini, Giannatasio in Macchiaro.

SMUČANJE

V MORZINE AVORIAZU

Hitri Avstrijci

MORZINE AVORIAZ, 16. — Avstrijci Enn in Steiner sta bila danes najhitrejša na poskusnih vožnjah

za jutrišnji smuk v Morzine Avoriazu, ki bo veljal za svetovni pokal.

Rezultati današnjih spustov so bili taki:

1. H. Enn (Av.)	1'59"86
2. A. Steiner (Av.)	1'59"99
3. F. Tach (It.)	2'00"24
4. P. Roux (Svi.)	2'00"44
5. E. Horat (Svi.)	2'00"72
6. J. Bertrand (Fr.)	2'00"74
7. E. Stricker (It.)	2'00"90
8. P. Pellat-Finet (Fr.)	2'01"54
9. E. Winkler (Av.)	2'01"55
10. W. Grissmann (Av.)	2'01"56

SAALBACH, 16. — 18-letna Avstrijka Gabi Hauser je zmagala danes v Saalbachu v smuku, veljavna za evropski pokal. Druga je bila Dirren (Svi.), 3. Hofer (It.), 4. Deufel (Av.), 5. Petautschnig (Av.). Na lestvici za EP vodi Hauserjeva (65), pred Vorderereggerjevo (46), Schrollovo (28), ki so vse Avstrijke.

KOLESARSTVO

Startal bo tudi Merckx

RIM, 16. — Tudi Belgijec Eddy Merckx bo startal na mednarodni kolesarski dirki od Tirskega morja do Jadranskega morja, ki bo na sporedu letos od 11. do 16. marca.

DOMAČI ŠPORT

DANES

SOBOTA, 17. januarja 1976

KOŠARKA

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

20.00 v Gorici

Umaniti — Bor

17.00 v Dolini

Bor — Inter 1904

KADETI

16.30 v Gorici, telovadnica UGG

Patriarca — Dom

19.00 v Trstu, Istrska ulica

Don Bosco — Kontovel

DEČKI

15.00 v Gorici, Dijski dom

Dom — Patriarca A

15.30 v Dolini

Breg — Don Bosco

ODBOJKA

MOŠKA D LIGA

20.30 v Nabrežini

Kras — Altair Vicenza

2. MOŠKA DIVIZIJA

18.00 v Trstu, Rocolska cesta 61

Rozzoli — Dom

ŽENSKA C LIGA

20.30 v Dolini

Breg — AP Bocen

20.30 v Pordenonu

Libertas Pordenon — Bor

1. MOŠKA DIVIZIJA

18.00 na Proseku

Kontovel — Azzurra Gorica

JUTRI

NEDELJA, 18. januarja 1976

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA

14.30 v Bazovici

Zarja — Fogliano

Danes in jutri na igriščih kar osem naših šesterk

Štiri slovenske ekipe bodo tokrat opravile svoj letošnji krstni nastop

Odbojbarska igrišča počasi oživljajo. Danes in jutri se bo spoprijelo za točke kar osem naših šesterk. Drevo stopijo prvič v letošnjem letu v športno areno Bor in Breg v 3. ženski, Kras v moški D ligi ter Dom v 2. moški diviziji.

MOŠKA D LIGA

Prva preizkušnja, ki čaka Drasiceve varovance, je prava neznanka, saj prihaja Krasu v goste šesterka Altair iz Vicenze, katere moč in kvotacija pa nam je povsem neznana.

Kljub temu bi vsaj na papirju Kras ne smel imeti prevelikih težav in bo skušal pospraviti prvi par prvenstvenih točk, saj kot izkušena ekipa, ki se je povrh letošnje ojačala z dvojico prodornih tolkačev, spada v ožji krog favoritov za osvojitve prvega mesta. Ker pa bo letos napredovalo kar sedem ekip (od osemih), bo lahko šesterka «belo-rdeči» zaigrala brez kategorične potrebe, da zmaga: pri tem pa bo največ pridobila kakovost igre in publika bo tako nedvomno prišla na svoj račun.

Če so ta naša predvidevanja pravilna, bo pokazala že drevošnja tekma Kras — Altair Vicenza, ki se bo odvijala v nabrežinski občinski telovadnici s pričetkom ob 20.30.

Zastopnice Bora bodo drevi gostovale v Pordenonu. V preteklem prvenstvu sta obe šesterki slavili po enkrat. Tudi v tem neposrednem obračunu sta se obe tekmi končali z enakim rezultatom 3:1 v korist gostiteljice. Ne glede na to čaka drevi borovke izredno zahtevna, če ne

prezahtevna naloga. Osvojiti dve točki v Pordenonu bi pomenilo pripraviti veliko presenečenje.

MOŠKA D LIGA

Prva preizkušnja, ki čaka Drasiceve varovance, je prava neznanka, saj prihaja Krasu v goste šesterka Altair iz Vicenze, katere moč in kvotacija pa nam je povsem neznana.

Kljub temu bi vsaj na papirju Kras ne smel imeti prevelikih težav in bo skušal pospraviti prvi par prvenstvenih točk, saj kot izkušena ekipa, ki se je povrh letošnje ojačala z dvojico prodornih tolkačev, spada v ožji krog favoritov za osvojitve prvega mesta. Ker pa bo letos napredovalo kar sedem ekip (od osemih), bo lahko šesterka «belo-rdeči» zaigrala brez kategorične potrebe, da zmaga: pri tem pa bo največ pridobila kakovost igre in publika bo tako nedvomno prišla na svoj račun.

Če so ta naša predvidevanja pravilna, bo pokazala že drevošnja tekma Kras — Altair Vicenza, ki se bo odvijala v nabrežinski občinski telovadnici s pričetkom ob 20.30.

Zastopnice Bora bodo drevi gostovale v Pordenonu. V preteklem prvenstvu sta obe šesterki slavili po enkrat. Tudi v tem neposrednem obračunu sta se obe tekmi končali z enakim rezultatom 3:1 v korist gostiteljice. Ne glede na to čaka drevi borovke izredno zahtevna, če ne

prezahtevna naloga. Osvojiti dve točki v Pordenonu bi pomenilo pripraviti veliko presenečenje.

1. ŽENSKA DIVIZIJA

Od naših treh šesterk bo igral v drugem kolu doma samo Kontovel, kateremu prihaja v goste goriška Azzurra. Goričanke niso preveč nevarne, toda domačinke se bodo morale pošteno potruditi za osvojitve prvih dveh točk, ker ne bodo igrale v popolni postavi. Tudi Azzurra je v prvem nastopu ostala doma praznih rok.

Po prvem uspešnem nastopu bo Sokol drevi gostoval v Vidmu. Domači PAV Despar je bil preteklo soboto poražen v Poljanu od Corridonia. V tej tekmi Sokol ni brez možnosti, če bo le naletel na objektivnega sodnika.

Na pot se bodo morale podati tudi zastopnice Sloge. Po vsej verjetnosti pa bo za njih gostovanje v Vignovnu pretežko, da bi premagale solidni Virtus. Kot je znano, je Sloga prvo tekmo izgubila, Virtus pa je v Trstu premagal Inter.

Edinemu slovenskemu zastopniku v tej ligi, Olympii iz Gorice, se v drugem prvenstvenem nastopu nudi lepa prilika za osvojitve izkupička. Šesterka ASC Fiume Veneto zanj ne bi smela predstavljati nepremagljive ovire.

1. MOŠKA DIVIZIJA

Edinemu slovenskemu zastopniku v tej ligi, Olympii iz Gorice, se v drugem prvenstvenem nastopu nudi lepa prilika za osvojitve izkupička. Šesterka ASC Fiume Veneto zanj ne bi smela predstavljati nepremagljive ovire.

Na pot se bodo morale podati tudi zastopnice Sloge. Po vsej verjetnosti pa bo za njih gostovanje v Vignovnu pretežko, da bi premagale solidni Virtus. Kot je znano, je Sloga prvo tekmo izgubila, Virtus pa je v Trstu premagal Inter.

2. MOŠKA DIVIZIJA

Drevi prične goriški Dom letošnje prvenstvene odbojbarske nastope v 2. moški diviziji.

V prvem kolu bodo «belo-rdeči» gostovali v Trstu, kjer se bodo spoprijeli s tamkajšnjo šesterko Rozzola.

Ta teden so goriški fantje odigrali v Gorici dve prijateljski tekmi z Libertasom, ki sta pokazali, da čeprav je priprava posameznih igralcev zadovoljiva, primanjkuje moštvo uigranosti, ki je zlasti pri odbojki zelo pomembna.

Ekipa Rozzola je za domovce že neznanka, saj se niso še nikdar z njo spoprijeli. Zato je tudi vsako

NARAČAJNIKI

MLADOST: Peric, Laković, F. Gergolet, Frandolli, Oretti, Passan (Bona), D. Gergolet, E. Gergolet, Bagon, Kosič (Grilj).

FOGLIANO: Faccia, Danielis, Ghermi, Flap, Moratti, Zanetti, Borghetto, Muset, Kipan, Cechet, Guidolin.

SODNIK: Musizza iz Tržica.

STRELICI: v 14. min. p.p. Furlan, v 19. min. Muset, v 26. min. Guidolin.

Naračajnska ekipa Mladosti je s Foglianom odigrala brez dvoma najboljšo tekmo vsega prvenstva. Doberdobi bi lahko z malo več sreče proti temu močnemu nasprotniku tudi remizirali. Domačini so namreč že takoj izvedli dve napadalni akciji in tudi prvi prišli v vodstvo.

Kljub temu je treba pristaviti, da so gostje izvedli več napadov, ki jih je odlični vratar Peric vedno dobro ubranil. Po zadetku domačinov je Fogliano remiziral štiri minute kasneje, zaradi napake domačih obrambe. To je slabo vplivalo na krasko ekipo, ki je nato zaigrala precej slabše, tako da je nekaj minut kasneje prešla še drugi gol.

V drugem polčasu so domačini skušali priti do izenačenja. Z nerodno in neorganizirano igro pa niso uspeli v svojem namenu in so še enkrat poraženi zapustili igrišče.

Prispevajte za

DIJASKO MATICO

NOGOMET

Jutri pomembna srečanja za naslov zimskega prvaka

V 3. AL bo na sporedu prvo kolo povratnega dela prvenstva

2. AMATERSKA LIGA

Jutri bodo odigrali pare predzadnje kola zimskega dela prvenstva, izidi pa bodo morda odločilni za naslov zimskega prvaka. Za naše enajsterice bo jutrišnji zavrtljaj precej zahteven, saj igraja Primorje in Vesna v gosteh, Zarja pa pred domačim občinstvom.

Zarja — Fogliano

Bazovci sprejemajo v goste skromno ekipo Fogliano, ki že tri mesece ni izbojevala zmage. Predstavnik Fogliano so startali z dvema zmagama, sledili so trije remiji, nato pa negativna serija štirih zaporednih porazov, kar je spravilo ekipo v krizo. V zadnjih štirih nastopih si je ekipa Fogliano z dvema neodločenima izidoma nekoliko pomagala, vendar je z desetiimi točkami zasedena na spodnjem delu lestvice. Če gledamo stanje na lestvici, torej moštvo Fogliano ne bi smelo povzročati pregelav razigranosti Bazovcem, vendar so gostje lačni točk in bodo prišli v Bazovico s trdnim namenom, da odščitajo točko. Bazovci pa odločno juršajo na zmago. S tem seveda ne smejo podcenjevati nasprotnika, ki ima precej šibko obrambo.

V napadu pa bodo Križančič in tovariši morali posebno nadzorovati Krapana in Visintina, ki sta s štirimi, oziroma tremi zadetki najboljša strelca ekipe.

Isonzo — Vesna

Gostovanje Vesne bo verjetno precej naporno, vendar ne brezupno. Ekipa Isonza je solidno moštvo. Enajsterica iz Sv. Petra ob Soči vodi na lestvici s tremi točkami prednost pred drugouvrščeno Zarjo. V tem prvenstvu je doživela le dva poraza (Zarja in Libertas), obakrat v gosteh, kar potrjuje, da bodo naleteli Križani v Sv. Petru na močan odpor. Kljub temu vlada v taboru Vesne optimizem. «Pavi» so v zadnjih nastopih povsem zadovoljili, posebno napadalna vrsta, saj ima s 23 zadetki trenutno Vesna najboljši na-

pad. Vendar je nekoliko razočarala v obrambi, saj je moral krški vratar pobrati že dvajsetkrat žogo v lastni mreži. Zato bodo morali tokrat Križani biti predvsem bolj pazljivi v obrambi, kajti domačini bi jih lahko s spretnim strelcem Baccilijem (levo krilo) presenetili. Baccilieri sodi z devetimi zadetki med najboljše strelce te skupine, pozabiti pa ne smemo niti na zvezo Boscarola, ki je dosegel že štiri gole. Križani bi se s tega gostovanja zadovoljili vrnilo domov tudi z eno točko, ki jo žepu, kar bi morda zadovoljilo tudi domačine, katerim bi točka zadostovala za zagotovitev naslova zimskega prvaka.

Flaminiu — Primorje

Prosečani gredo v goste k ekipi, katere do sedaj niso še nikoli premagali. Zanimivo je tudi, da je Flaminiu le enkrat premagal Primorje in sicer v lanskoli sezoni, ko se je Primorje v hudi krizi znašlo na repu lestvice. V ostalih petih prvenstvenih tekmah sta se enajsterici razšli pri delitvi točk. Če bo tradicija torej obveljala bi se morali enajsterici spet sprijazniti z remijem, kar bi domačine zadovoljilo, ne pa Prosečane, ki upajo nekaj več od skromne točke. Primorje je v zadnjih dveh nastopih remiziralo in zato navijači računajo na zmago, do katere pa lahko Prosečani pridejo le če se bodo napadalci nekoliko boljše izkazali kot v zadnjih nastopih, ko so «rdečarumeni» v šestih tekmah dali le pet golov.

V ostalih tekmah predvidevamo remi med Edile Adriatico in Aurisino, delitev točk med De Macorjem in Villessem, zmago Sagrada nad Costalungo, remi med S. Anno in Rosandrom ter celotni izkupiček za Libertas v dvoboju s Campanellami.

3. AMATERSKA LIGA

Jutri bodo odigrali pare prvega povratnega kola, v katerem bo v ospredju pozornosti dvoboj med S. Andreom in GMT, ki sodita med naj-

nevarnejše tekmece Primorca za končno zmago.

Trebenci bodo sprejeli v goste šibko Ginnastico, ki jim ne bi smela povzročiti težav za osvojitve celotnega izkupička.

Union bo gost Sampvita. Ta ima točko prednosti pred Podlonjerci, ki so na repu lestvice. Tokrat ima Union priliko, da juršita na zmago, kajti sicer bo položaj Podlonjercev postal res kritičen.

Kras igra proti solidni ekipi Domia, ki računa na zmago. Zato bi remi Krasa predstavljal že lep uspeh.

Brežani, čeprav v gosteh, proti Don Boscu računajo na zmago, kajti v drugem primeru bi izgubili stike z ekipami zgornjega dela lestvice. Gaja bo v nedeljo počivala.

B. R.

SNEŽNE RAZMERE

TRBIZ

NEVEJSKO SEDLO

VISARJE

